

Jesenice, 31. avgusta 1973

ŽELEZAR — GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ŽELEZARNE JESENICE

— Ureja redakcijski odbor — Glavni in odgovorni urednik Joža Varl — Rokopisov in fotografij ne vračamo — Naslov: Uredništvo »Železarja«, združeno podjetje SOVENSKE ŽELEZARNE Ljubljana — Železarna Jesenice. Telefon int. uredništvo 483, administracija 484 — Tisk ČP »Goriški tisk«

ŽELEZAR

Omejitve električne energije zažirajo osebne dohodke

V minulem tednu so se omejitve pri odvzemu električne energije nadaljevale in znova povzročile izpad proizvodnje, ki je najbolj občuten na električnih pečeh, odraža pa se tudi v ostalih obratih. Po grobih podatkih, ki jih lahko povzamemo iz dosedanjih informacij v Železaru, bo avgusta letos najbolj črn mesec v pogledu izpada proizvodnje zaradi omejitev električne energije oziroma zaradi zunanjih vplivov.

Če nadaljujemo z našo informacijo iz zadnje številke Železarja, v kateri smo poročali o omejitvah in zastojih do vključno 21. avgusta, potem moramo povedati, da je 25 odstotna omejitev, ki so jo napovedali, veljala še 22. in 23. avgusta do 22. ure. V naslednjih dneh je bil dotok normalen, 26. avgusta ob drugi uri po polnoči pa je bila ponovno uvedena sto odstotna omejitev za električne peči do preklica. Taka omejitev je trajala do 27. avgusta do šeste ure zjutraj, ko je bil ponovno normalni dotok, vendar samo do 28. avgusta do 14. ure, ko je ponovno prišlo do 50 odstotne omejitve za električne peči, ki je trajala do srede 29. avgusta do šeste ure zjutraj. Čeprav je bila taka omejitev napovedana do 31. avgusta, so jo v sredo zjutraj prekinili, verjetno zaradi večjih padavin oziroma višjega stanja vode.

Koliko smo bili prizadeti zaradi redukcije električne energije pri izpadu proizvodnje elektro jekla in proizvodnji v ostalih obratih zaradi direktne ali indirektno prizadetosti zaradi pomanjkanja električne energije, oz. vložka, bomo konkretne številke objavili v našem mesečnem pregledu dosežene skupne in blagovne proizvodnje ter odprave.

K dosedaj znanim vzrokom — nizko stanje vode, okvare na termoelektrarni Šoštanj, letni remont termoelektrarne Trbovlje — so se pridružili še novi, to je pomanjkanje premoga v termoelektrarni Šoštanj, kjer pravijo, da so porabili vse zaloge premoga. Dispečerji pri Elektrogospodarstvu Slovenije pa napovedujejo še nove omejitve vse dotlej dokler po vsej Jugoslaviji ne bo izdatno deževalo in da se znova napolnijo akumulacijska jezera.

Za nas je dejstvo to, da se bodo že dosedanje omejitve bistveno poznale pri uresničevanju planskih obveznosti in da bo planski deficit jekla v naši železarni in slovenskih železarnah še večji, ker je pri redukcijah prizadeta predvsem tudi železarna Štore. Vse to pa bo imelo svoj odraz tudi v osebnih dohodkih naših delavcev, delovnem

ritmu, hitrejši iztrošenosti elektropeči itd., o čemer smo pisali v naši zadnji številki.

Ob vsem tem se upravičeno sprašujemo zakaj ravno v najbolj kritičnem mesecu glede vode izvajajo redni letni remont termoelektrarne Trbovlje in zakaj ravno pomanjkanje premoga sovpada z zahtevo zasavskih rudnikov po višjih cenah premoga. Hkrati pa se upravičeno

sprašujemo kaj smo na Slovenskem v pogledu električne energije delali zadnja leta, medtem ko smo sedaj nenkrat spoznali ogromno pomanjkanje in pripravljenost vložiti ogromna sredstva za nove vire električne energije, da se izognemo še večji gospodarski škodi. Kdo bo kiil ogromno škodo, ki jo bodo utrpeli posamezni delovni kolektivi oziroma organizacije združenega dela zaradi take neusklajenosti in težav v elektrogospodarstvu Slovenije. Delavec, ki redno daje svoj prispevek za razvoj elektrogospodarstva, bo plačal nov davek, ki izgleda da ne bo tako kmalu odpravljen.

Akcijski program ZJŽ za leto 1973

V zadnji 43. številki ČELIKA, glasilo Združenja jugoslovanskih železarn, je sicer s precejšnjo zamudo objavljen akcijski program Združenja jugoslovanskih železarn za leto 1973, ki ga bomo zaradi zanimivosti in zato ker ima v nekaterih primerih daljnosežnejši značaj, v celoti objavili. Danes objavljamo prvi del.

Po že ustaljeni praksi od leta 1960 naprej. Združenje jugoslovanskih železarn za vsako poslovno leto sprejema akcijski program, ki je namenjen vsem strokovnim

organom združenja kot osnova in smernice za delo. Akcijski program za letos je izdelan v dogovoru s predsedniki strokovnih organov,

(Nadalj. na 2. strani)

Delavci o uresničevanju svojega samoupravnega položaja

Z delovnim stažem narašča tudi širši ekonomski interes

Z ustanovitvijo temeljnih organizacij združenega dela v železarni in sploh s sedanjo samoupravno organiziranostjo železarn, smo postavili šele okvire, v katerih bo delavec lahko uresničeval temelj svojega samoupravnega položaja. To je šele začetek boja za novo, višjo kvaliteto v družbeno ekonomskih odnosih, v katerih bo potrebno predvsem razvijati delavčev ekonomski interes, da bo povečeval produktivnost lastnega in skupnega dela. Odpiranje in razvijanje možnosti, da bo dela-

(Nadaljevanje na 5. str.)

Pred izdelavo letnega programa remontov za leto 1974

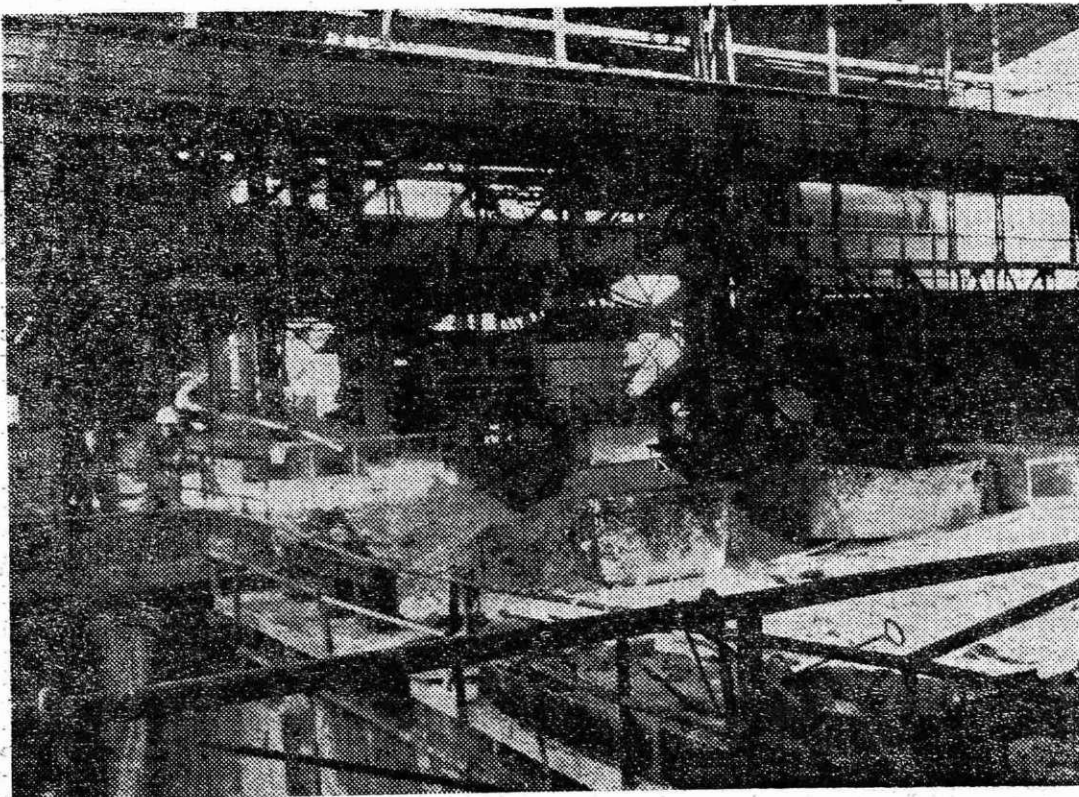
Bliža se čas, ko bomo začeli pripravljati osnutek letnega plana remontov proizvodnih naprav in zato želimo iznesti nekaj misli, kako bi k temu delu pristopili. Remontni plan proizvodnih naprav mora vsekakor biti odraz potreb proizvodnje. Izdelan mora biti tako, da so proizvodne naprave čim manj časa izven obratovanja, da so remontna del izvedena kvaliteto in čim cenejše. Vse to nam narekuje, da se kar najbolj preudarno lotimo izdelave remontnega programa.

Za izdelavo letnega programa remontov za leto 1974 so odgovorni neposredni vodje vzdrževanja s svojimi pomočniki v temeljnih organizacijah združenega dela. Leti najboljše poznajo stanje proizvodnih naprav v svojih temeljnih organizacijah združenega dela. Izdelane plane

remontov po temeljnih organizacijah združenega dela, bo potem potrebno v tehničnih službah uskladiti z možnostmi in kapacitetami domačih vzdrževalcev. V kolikor bi nastopile težave glede prezašedenosti domačih vzdrževalcev, potem bomo morali iskati izvajalce za posamezna remontna dela pri zunanjih izvajalcih. Seveda je zato potrebno najprej izdelati terminski remontni plan, na osnovi tega pa plan potrebne števila vzdrževalcev. Za tak način programiranja pa je potrebno veliko resnega dela in prizadevnosti. Za uresničevanje tako izdelanega remontnega plana, je potrebno tudi več razumevanja s strani proizvodnje. Remontni plan moramo ravno tako upoštevati kot upoštevamo proizvodni plan, zato mora biti izdelava remontnega plana skupna naloga vzdrževalcev in proizvajalcev s ciljem, doseči kar najbolj ugodno skupno proizvodnjo.

Za primerjavo pogledimo, kako imajo izvedeno organizacijo planiranja remontov v železarni Zenica. V Zenici imajo vse remonte razdeljene v dva dela. Vse večje remonte proizvodnih naprav planirajo v centralnih tehničnih službah. Plan teh remontov zajema vse od priprave do dokončne izvedbe. V letu 1973 so v ta remontni plan zajeli samo petinsedemdeset remon-

(Nadalj. na 3. str.)

Eden od obratov temeljne organizacije združenega dela TALILNIC

Nemalokrat se ob mnogih pojavih v našem družbenoekonomskem življenju vprašamo, kje se začena in kako daleč sega delavska solidarnost. Ali so meje le v okviru organizacije združenega dela, ali občine ali širše regije, ali republike ali Jugoslavije kot celote. Mnogokrat se srečujemo s stvarmi in pojavi, ki kažejo in opozarjajo hkrati kako ozke so včasih meje solidarnosti, kako omejene so še možnosti samoupravnega sporazumevanja in dogovarjanja. Poudarjamo solidarnost takrat, kadar je organizaciji združenega dela ali določeni regiji potrebna, mnogokrat pa pozabljamo na solidarnost, kadar jo je potrebno vračati. Solidarnost in vzajemnost se še vedno preveč bijeta s tržno stihijo, konjunkturo in ozkimi podjetniškimi ali lokalnimi interesi.

K temu razmišljanju me je spodbudila informacija, da so zasavski rudniki prekinili dobavo premoga slovenskim železarnam, ker le-te niso v celoti pristale na predlagano podražitev premoga. Skoraj vzporedno s tem, pa nas je presenetila informacija, da se je zelo pogostnim okvaram termoelektrarne Šoštanj, kar je imelo dovolj negativnih posledic v naši železarni in sploh v slovenskih železarnah ter slovenskem gospodarstvu, pridružil še pomanjkanje premoga, kar pomeni, da nam grozijo še nadaljnje omejitve električne energije. Podobne informacije prihajajo tudi iz trgovin s kurivom, da nimajo premoga.

Nimam vpogleda, da bi lahko obravnaval ekonomsko upravičenost ali neupravičenost zahtev zasavskih rudnikov po višjih cenah, pozornost pa mi je vzbudila informacija, da nimajo sredstev, da bi izplačali jamski dodatek rudarjem, ki jim jih itak že manjka. S podobno utemeljitvijo, namreč, da jim zelo manjka delavcev in morajo delati v nadurnih, so slovenski rudarji utemeljevali in dosegli triletni sporazum ali dogovor s skupnostjo socialnega zavarovanja, da se rudarjem nadurne štejejo v pokojninsko osnovo. Če k temu dodamo še benificirani delovni staž, potem imajo rudarji kar tri družbene ugodnosti, da bi zadržali in pridobili novo delovno silo, da bi lahko izpolnjevali svoje proizvodne obveznosti do družbe, do slovenskega gospodarstva.

Solidarnost in vzajemnost delavskega razreda

Ravno pri vsem tem se mi je vrnilo vprašanje solidarnosti in vzajemnosti delavskega razreda, ko je bil ogromen kolektiv železničarjev postavljen ob zid, ali pristati na povišanje cen ali ostati brez premoga in omejiti prevozne kapacitete in sebi zmanjšati dohodek, hrati pa postaviti vse slovensko gospodarstvo na tehnično ali bo dobilo pravočasno surovine in odposlalo pravočasno svoje izdelke nadaljnjim predelovalcem ali na trg. Alternativa je seveda najbolj prizadela železničarje, ki bodo v vsakem primeru še bolj poslabšali svoj ekonomski položaj, obenem pa tudi slovensko gospodarstvo in najbrž tudi ostale koristnike uslug, ker bo povišanju cen premoga nedvomno sledila tudi podražitev železniških uslug itd., itd. Človek se upravičeno vpraša kdaj bomo zajezili tak način poviševanja cen in veržne reakcije, ki temu sledijo in katerih največje posledice nosi sam delavec.

To ni edini primer, ki ima precejšen prizvok političnega posiljevanja, v preteklosti pa tudi danes srečujemo precej takih primerov. Tudi slovenski železarji bi lahko nastopili z zahtevo, da hočejo metalurški dodatek in priznanje nadurnega dela v pokojninsko osnovo, kajti tudi njihovo delo je težko in tudi v metalurgiji primanjkuje delovne sile ter na ta način posiljevali povišanje cen svojih proizvodov.

Preprosta pamet nam pove, da to ne vodi nikamor, razen k poslabšanju osebnega in družbenega standarda delavcev samih. Čeprav organizacija združenega dela, ki uspe na tak ali drugačen način uveljaviti višje cene za nekaj časa lažje zaduha, se kaj kmalu veržna reakcija, ki so jo sprožili sami v obliki višjih cen vrne tudi njim samim. Še toliko bolj presenečajo taki pojavi v času ko teče javna razprava o pomembnih dokumentih za nadaljni razvoj socialističnih samoupravnih družbenih odnosov, v katerih je mnogokrat poudarjena zahteva po solidarnosti in vzajemnih odnosih, o samoupravnem dogovarjanju in sporazumevanju. Zelo jasno pa je predvsem v gradivu za deseti kongres Zveze komunistov Jugoslavije poudarjena borba za višjo produktivnost, boljše izkoriščanje delovnih naprav, nove tehnologije, zmanjševanja stroškov in podobno. Do vseh teh vprašanj bi organizacije združenega dela, samoupravljavci in komunisti ter sploh vse napredne sile v konkretni organizaciji združenega dela morale biti bolj kritične in samokritične kadar postavljajo zahteve po višjih cenah, pa tudi kadar govorijo o svojih dohodkih oziroma osebnih dohodkih. Le-te namreč zelo radi med seboj primerjamo, ne primerjamo pa produktivnosti in drugih pokazateljev, ki opravičujejo višje ali nižje osebne dohodke.

Ob vsem tem se zaskrbljeno sprašujemo kaj je s solidarnostjo in vzajemnostjo delavskega razreda in delovnih ljudi, ko v takih primerih pozna vsak le samo sebe.

Akcijski program ZJŽ za leto 1973

Nadaljevanje s 1. strani

medtem ko so v pripravah sodelovali tudi vsi ostali člani strokovnih odborov in komisij. Akcijski program je bil osvojen in potrjen na letnem sestanku upravnega odbora ZJŽ 30. maja letos. Program zajema trajne naloge, kakor tiste, ki so ostale neizvršene v preteklih letih in katerih izvršitev se po sklepu upravnega odbora prenese v letošnje leto. Program vsebuje tudi nove operative naloge, ki se postavljajo pred strokovne organe združenja, kakor pred strokovni aparat sekretariata združenja.

PESTER PROGRAM AKTIVNOSTI

Na področju dela rudnikov in priprave surovin, bo delo usmerjeno na spremljanje in reševanje problemov tekoče proizvodnje železovih rud, programiranje, delovanja mehanizacije in korištenja le-te. Proučila se bodo vprašanja uvajanja produktivnejših metod odkupovanja, mehanizacije in avtomatizacije odkopavanja železovih rud s ciljem, da se zadrži konkretna kakovost teh rud in njihovih koncentratov. Spremljala in reševala se bo tudi tekoča problematika pri pripravah surovin, njenega programiranja, delovanja naprav in izkoriščanja kapacitet, kakor tudi problematika kvalitete proizvodov, izkoriščanja kovin, normativov in cen normativnih materialov ter poprečnega delovnega časa pri pripravah surovin. Predvideno je posvetovanje o problemih geološko-rudarskih raziskovalnih del v okviru Združenja jugoslovanskih železarn. Proučila se bo poprava siromašnejših železovih rud, ki vsebujejo nikelj in titano-magnetitnih rud z namenom, da se dobijo surovine za proizvodnjo surovega železa. Na tem področju problemov bo postavljeno sodelovanje v okviru sekcije za metalurške surovine stalne komisije SEV za črno metalurgijo.

Na področju metalurške proizvodnje, energetike, transporta, splošne tehnične kontrole, elektrostrojne službe in vzdrževanja, se bo delalo na analizah letnih poročil o delu naprav. Obdelovale se bodo analize dela aglomeracij, plavžev in elektroredukcijskih peči in koksarn. Analiziralo se bo delo, ki izhaja iz sodelovanja v okviru stalne komisije SEV za črno metalurgijo skozi sodelovanje v sekcijah za proizvodnjo surovega železa in koksno-kemijsko proizvodnjo. Analiziral se bo vpliv granulometrijske sestave koksa na delo plavžev in zmanjšanje specifične porabe koksa, kakor tudi obratovanje novih kapacitet aglomeracij in določitev njihovih zmogljivosti.

Delalo se bo tudi na proizvodnji specialnega sivke železa v elektroredukcijskih pečeh, v zvezi z industrijskimi pečmi. Reševala se bo problematika substitucije drobnega koksa z ustreznimi

gorivi iz domače proizvodnje in vprašanje delne substitucije metalurškega koksa z antracitom v elektroredukcijskih pečeh. Delalo se bo tudi na reševanju problema odžveplanja surovega železa v pogojih poslabšanja kvalitete uvoznega koksa. Proučila se bo možnost razvoja direktne redukcije v jugoslovanskih pogojih.

Analizirali bodo tudi letno poročilo o delu jeklarn in sodelovali v delu, proučevanju in pripravi ustreznih materialov v okviru sekcije za proizvodnjo jekla v stalni komisiji SEV za črno metalurgijo. Proučevali bodo tudi vzporedne rezultate tehnologije vplivanja na napravah za kontinuirno vplivanje, kakor tudi vplivanje po klasičnih metodah. Obravnavali in pregledovali bodo problematiko ognjevdzdržnih obzidov LD konvertorjev, kakor tudi problematiko žvepla v jeklu z aspekta vnašanja žvepla s korištenjem mazuta. Delali bodo tudi na problemih priprave starega železa s ciljem povečati njegovo prostorninsko težo, skrajšanja vlagalnega časa v peč, izboljšanja kalendarkega fonda časa in podobno.

Ravno tako bodo analizirali letna poročila o delu vročih valjarn, kovačnic in obratov za hladno predelavo. Sodelovali bodo v ustrezno sekcijo v stalni komisiji SEV za črno metalurgijo. Obdelali bodo ukrepe usmerjene v zniževanje koeficienta porabe jekla pri valjanju profilov in žice. Pripravili bodo referat za udeležbo na seminarju o valjavniški proizvodnji v okviru sodelovanja z SEV. Analizirali bodo tudi letno in periodično poročilo o vzdržljivosti, kvaliteti in dinamiki dobave, kakor tudi o specifični porabi ognjevdzdržnega materiala. Sodelovali bodo v izdelavi in reviziji standarda za ognjevdzdržni material v okviru zveznega zavoda za standarde, kakor v izdelavi nujnih internih standardov. Delali bodo tudi na izboljšanju vzdržljivosti oblog termičnih agregatov ob uporabi novih tehničnih rešitev (skupno delo strokovnjakov ZJŽ in industrije za ognjevdzdržni material Jugoslavije). Obravnavali in proučevali bodo tudi problematiko ognjevdzdržne obzidave LD konvertorjev v pogojih proizvodnje jekla v železarni Skopje. Skupaj s predstavniki industrije za ognjevdzdržni material bodo delali tudi na prevzetih obvezah v okviru sekcije za ognjevdzdržni material SEV.

Posebna pozornost bo veljala letnemu poročilu o delu livarn v okviru delovnih organizacij članic Združenja jugoslovanskih železarn. Koordiniralo se bo delo ZJŽ z Združenjem jugoslovanskih livarn po skupnih problemih iz področja livarstva. Delali bodo na napredku kakovostnih lastnosti osnovnih materialov za izdelavo jeder in kalupnih mešanic iz domačih nahajališč in koordinirali delo s komisijo za sploš-

no tehnično kontrolo pri utrjevanju kakovosti livarskega peska, sivega surovega železa in livarskega koksa. Delali bodo na izdelavi kataloga proizvodov livarn Združenja jugoslovanskih železarn in izdelali referat pod naslovom Cemoplast — elementni postopek.

Na področju vzdrževanja bodo delali na izmenjavi medsebojnih informacij in izkušenj o planiranju in izvajanju remontov opreme v podjetjih črne metalurgije ter delali na modernizaciji vzdrževanja. Zaključila se bo izdelava predloga za unifikacijo (poenotenje) transporterjev v črni metalurgiji in izdelala analiza o delu vzdrževalnih služb v letu 1972 v podjetjih, članicah ZJŽ. Izvršila se bo izmenjava podatkov o valjčnih ležajih potom medsebojne izmenjave katalogov z označenimi zalogami. Pripravili bodo in izvedli skupni sestanek z odborom za investicije ZJŽ na katerem bodo obravnavali problematiko primopredaje izgrajenih objektov. Delali bodo na pripravi materialov po temah po katerih je prijavljeno sodelovanje s SEV s področja remontov metalurške opreme. Analizirali in proučili bodo možnost za skupno nabavo, na nivoju panoge, določenih rezervnih delov in potrošnega materiala.

S področja energetike bodo proučili problematiko obratovanja energetskih agregatov, oskrbovanja z gorivom in energijo, potrošnjo energije v proizvodnih obratih in dali predloge za zmanjšanje porabe. Obravnavali bodo problematiko cen energije in porabo izraženo v dinarjih, problematiko kadrov in drugo. Izdelali bodo predloge internih programov za usposabljanje vodij energetskih agregatov v podjetjih — članicah Združenja jugoslovanskih železarn. Pregledali bodo sedanje stanje in na osnovi tega izdelali predloge delovnega programa za obdelavo in reševanje problematike onesnaženja zraka in odpadnih vod v podjetjih, ki delujejo v okviru ZJŽ. Izdelali bodo letno analizo o delu energetskih obratov in porabi energije v letu 1972 v podjetjih ZJŽ. Proučili bodo problematiko toplotnega gospodarstva in izdelali toplotno bilanco peči, optimalno porabo posameznih vrst energije in podobno.

(nadaljevanje v prihodnji številki)

Železarski globus

INDIJA

Indijski gospodarstveniki računajo, da bo ta država morala uvoziti še milijon ton železarskih proizvodov. Vzrok je v tem, ker je železarnam v zadnjih treh mesecih primanjkovalo koksa in električne energije.

Pred izdelavo letnega programa ...

(Nadalj. s 1. strani)

tov. V tem remontnem planu imajo celotno železarno razdeljeno na pet proizvodnih sektorjev. Remontni plan za teh petinsedemdeset remontov imajo zelo podrobno obdelan. Poleg samega termina je v planu časovno določeno, kdo je odgovoren za vse priprave, določen je tudi obseg remonta (detekcije) in potrebni rezervni deli. Pri rezervnih delih je tudi določen datum izdelave, z letnim planom je tudi že naprej določen vodja remonta, določen je tudi dan sestanka štaba pred samim začetkom remonta. Poleg tega je služba za programiranje remontov zadolžena tudi za izdelavo predračuna remontov. Vseh 56 petinsedemdeset remontov financirajo iz sredstev investicijskega vzdrževanja.

Ta sredstva so dodeljena tehničnim službam ter so določena na osnovi letnega plana, iz katerega so razvidni tudi stroški.

Drugi del remontov, ki so vnaprej planirani, pa zajema vse manjše remonte. Te remonte organizirajo na pripravi dela po posameznih proizvodnih enotah. Poudariti moram, da imajo v železarni Zenica na področju programiranja, zaposlenih kar precejšnje število strokovnega kadra. Brez dvoma si mi v železarni Jesenice ne moremo, vsaj kar se tiče števila ljudi, privoščiti tega, kar imajo v Zenici. Toda tudi pri nas na področju celotnega vzdrževanja nimamo zaposlenih tako malo ljudi, da ne bi mogli izdelati dobrih programov remontov za leto 1974.

Glede na to, da smo z uveljavitvijo ustavnih dopolnil dobili v železarni višjo obliko samoupravljanja, da imamo kar tri proizvodne TOZD, ki bodo s svojimi samoupravnimi organi vodili več računa o sami proizvodnji, se bodo tudi samoupravni organi četrte TOZD morali večkrat in temeljito pogovoriti, kako izpolnjevati postavljene naloge,

da bodo zadostili zahtevam ostalih treh TOZD.

Pri izdelavi letnega programa remontov za leto 1974, bomo morali vse to upoštevati. Brez dvoma bodo morali odgovorni za vzdrževanje v TOZD, kakor tudi v posameznih obratih, programirati remontom posvetiti več pozornosti, da bo plan remontov odraz potreb proizvodnih agregatov, na drugi strani pa da bo omogočal racionalno koriščenje razpoložljivih kapacitet vzdrževalcev.

Dobro pripravljen remontni program bo brez dvoma vplival na sam potek remontnih del, na rok trajanja, kakor tudi na stroške. Vsi ti trije dejavniki pa vplivajo na dobro gospodarjenje. V kolikor ne bi iz raznih vzrokov zadostili zahtevam TOZD, imajo le-te vse možnosti, da angažirajo za vzdrževanje njihovih proizvodnih naprav tiste, ki bodo ta dela opravili boljše, hitreje in ceneje.

Stane Torkar

Kam z našim nasipom?

V Nedeljskem dnevniku št. 232/XII z dne 26. 8. je dipl. inž. Jezeršek v razgovoru z novinarji govoril o težavah, s katerimi se srečuje železarna glede odvoza raznih odpadnih materialov. Odpadli materiali se že leta in leta odlagajo na tako imenovani haldi (nasipu), kateri pa bodo, če se bo to še nekaj let nadaljevalo, resno ogrozili naselje Borovlje na Javorniku. Za reševanje tega perečega problema je omenjena možnost, naj bi te materiale v bodoče odlagali na Hrušici, vendar ta predlog že sam takoj odklanja, češ, da bi bil prevoz predrag.

Rešitev tega vprašanja bi lahko iskali na terenu za valjarno Bela. Tam je savska struga izredno široka in se

močno, v velikem loku zajeda v zemljišče za valjarno Bela. Ta prostor bi bil idealen v ta namen in brez škode tudi za savsko strugo, ker je tu izredno široka. Menim, da bi akumulacijo vode za elektrarno Moste to gotovo ne motilo. Prevoz bi bil enostaven. Podaljšati bi morali samo normalnotirno progo, ki je sedaj speljana za valjarno Bela. Za nekaj let bi bil s tem problem odlaganja materiala praktično rešen. Seveda naj o tem rečejo svojo besedo še strokovnjaki, kajti nimam vpogleda v gospodarske načrte glede koriščenja zemljišča okrog valjarne Bela. Menim pa, da je to rešitev, ki bi ustrezala potrebam železarne brez škode za samo okolico.

JR

Železarski globus

KANADA

Japonski družbi Itohet Co (Kanada) in Mitsui et Co (Kanada) vodita pogovore s pokrajinsko vlado v kanadski pokrajini Britanska Kolumbija o gradnji dveh mini železarn. Njuna letna zmogljivost bo 250.000 ton surovega jekla.

ZDA

Po ameriških podatkih obratuje danes na svetu skupno okoli 500 naprav za kontinuirno vlivanje jekla. Od tega jih je največ v Sovjetski zvezi in sicer okoli 80, na Japonskem 70, v ZDA 60 in v Italiji 50.

Halda oziroma nasip se vedno bolj približuje bližnjim naseljem

Obvestila kolektivu • Obvestila kolektiv

Dežurna služba

	telefon	
	v pisarni	doma
SOBOTA, 1. septembra		
inž. Alojz Kalan, martinarna	360	81-726
NEDELJA, 2. septembra		
Anton Komljanec, profilarna	626	871
PONEDELJEK, 3. septembra		
Zdravko Črv, valjarna žice	852	760
TOREK, 4. septembra		
inž. Boris Bregant, OPTIO	801	81-284
SREDA, 5. septembra		
inž. Ivo Arzenšek pomoč glav. direktorja	401	500
ČETRTEK, 6. septembra		
Jože Ulčar, talilnice	486	81-970
PETEK, 7. septembra		
Marjan Mrak, elektrojeklarna	884	81-012

Dežurna služba traja od datuma nastopa od 7. ure zjutraj do naslednjega dne do 7. ure. Kolikor dežurnega ni v pisarni ali doma kličite glavnega vratarja na telefon 410. Morebitne spremembe dežurnih so razvidne iz obvestil, ki jih objavljamo vsako soboto na razpisnih deskah pri vseh vratarjih.

Tajništvo tehničnega in proizvodnega direktorja

Zdravnica v naši obratni ambulanti

Jubilanti 50 - letniki

V mesecu septembru bodo praznovali 50 let svojega življenja naslednji naši sodelavci: ANGEL PERVANJA — valjarna Bela — 1. septembra, MIHA ŠTEVANOVIC — martinarna — 9. septembra, MILKA PEV — nabavna služba — 12. septembra, VALENTIN ERJAVSEK — prodajni sektor — 14. septembra, EMIL ŽAGAR — elektrodni obrat — 20. septembra, FRANC KRISTAN — profilna valjarna — 21. septembra, NADA ZIBREK — GEŽ — 22. septembra, ANTON SOKLIČ — žičarna — 26. septembra, BERTI BRUN — jeklovlek — 27. septembra.

VSEM SODELAVCEM NAŠE ISKRENE CESTITKE!

Obvestilo

Turistično društvo Žirovnica obvešča vse sindikalne odbore in druge grupe ter večje skupine, da nudimo organizacijo piknikov v Završnici. Posojamo športne rekvizite, imamo lastno ozvočenje, na željo pa pripravimo tudi šaljiva tekmovanja kot tek v vrečah, vlečenje vrvi, hitra malica, trim štafeta in podobno. Vsem organiziranim skupinam nudimo poseben popust in pivo po nabavni ceni, poleg tega pa damo naročnikom piknika tudi tiskane lepake za propagiranje piknika. Vse nadaljne informacije dobite na TD Žirovnica telefon 76-544 ali popoldne v gostišču TRIM v Završnici.

Izkoristite jesenski piknik v slikoviti naravi Završnice.

TD Žirovnica

Mladi o sebi, svojih problemih, nalogah in perspektivah

Poletni klepet z Zalo

Ker je še vedno poletje, čas brezskrbnih dopustniških dni, je tudi današnji razgovor počitniško obarvan. Tokrat je moja sobesednica simpatična 18-letna Zala Medved, zaposlena v naši železarni in sicer kot tekačica. Poleg tega že dalj časa dela tudi v mladinski organizaciji.

Z Zalo sva najprej kramljala o tem, kako je zadovoljna na delovnem mestu, s kakšnimi problemi se tukaj srečuje in podobno.

»Kot tekačica sem v Železarni zaposlena dve leti. Delo je zanimivo in rada ga opravljam. Včasih je res malo težje, pa saj moramo vsi tudi potrpeti. S sodelavkami se dobro razumemo, prav tako tudi s predpostavljenimi. Če bi lahko še enkrat izbirala zaposlitev, bi se ravno tako odločila za tekačico.«

— Kaj pa osebni dohodek?

»Moram povedati, da smo tekačice za delo, ki ga opravljamo, premalo plačane. Naš osebni dohodek se navadno suče le malo nad tisoč novih dinarjev. Vsak mlad človek potrebuje denar in želim, da bi tudi nam malo povišali dohodek.«

— Že dalj časa si vključena v delo ZM. Povej kaj več o tem?

»Leto dni sem članica predsedstva TK ZMS, poleg tega pa vodim tudi naš obratni mladinski aktiv. Rada se predvsem ukvarjam s problemi mladih ljudi, in po svojih močeh tudi pomagam. Mladi v naši železarni premalo delamo na tem področju, posebno obratni aktiv bi morali temu posvetiti večjo pozornost.«

— Kaj delaš v prostem času?

»Najraje ga preživljam kar doma. Berem kakšne knjige ali pa pomagam pri domačih opravilih. Poleg tega rada zaidem v kino ali pa si ogledam gledališko predstavo.«

— Kje si preživela dopust?

»Letošnji dopust sem preživela kar doma. Belili smo stanovanje in sem potem pomagala pospravljati. Malo sem se tudi sončila in hodila na sprehode v naravo.«

Najin pogovor se je iztekel. Zali sem zaželel veliko uspehov in prijetnih trenutkov, tako na delovnem mestu, kakor tudi pri delu v mladinski organizaciji.

Janko Rabič

Mikrofon je vaš

V soboto, 18. avgusta so mladi iz samskih domov pod pokroviteljstvom tovarniške konference ZMS železarne Jesenice pripravili zabavno-glasbeno prireditev z naslovom: MIKROFON JE VAŠ. Preko dvesto mladincev iz samskih domov ter ostalih Jeseničanov je skoraj napolnilo veliko dvorano Delavskega doma na Jesenicah.

V prvem delu prireditve je bilo najprej na sporedu tekmovanje mladih pevcev — amaterjev. Za naslov najboljšega se je potegovalo deset pevcev, ki so zapeli eno skladbo po lastni izbiri. Žirija, ki je bila sestavljena iz vrst obiskovalcev, je prvo prisodila duetu Emsud Čaušević - Esar Plivac.

Po izboru najboljšega pevca je bilo na vrsti izbiranje plesnega para večera. Prijavilo se je pet parov, ki so zbranim v dvorani prikazali svoje plesne veščine. Ker so bili pari zelo izenačeni, je žirija sklenila, da prvo mesto osvoita plesna para in sicer Milena Stojaković - Ruždo Androvič in Elfi Čatak - Jasminko Hožič.

Obiskovalci so nestrpnost pričakovali drugi del prireditve, ko je bilo na sporedu izbiranje najlepše obiskovalke večera. V izbor se je prijavilo sedem več ali manj brhkkih deklet, ki so z »rahlo« tremo čakale, kateri bodo obiskovalci prisodili največje število glasov.

Najlepša obiskovalka večera je postala prikupna 17-letna Katica Džigar z Jesenic.

Po končanem izboru lepote večera, je bilo na programu še vrsto družabnih iger. Glasba, ples in prijateljsko vzdušje se je zavleklo do poznih večernih ur.

Prizadevni mladinci iz samskih domov prav gotovo za služijo vso pohvalo za zelo dobro pripravljeno prireditev

Dokazali so, da se tudi s čistim amaterizmom da napraviti nekaj. Tukaj moram omeniti Hasima Kovačevića, ki ima največ zaslug, da je sobotna prireditev tako lepo uspešna.

Splošno mnenje obiskovalcev: s podobnimi prireditvami nadaljevati tudi v prihodnje!

Janko Rabič

Dva prizora iz prireditve Mikrofon je vaš

Delovni programi komisij pri OK ZMS Jesenice

V nekaj nadaljevanjih bomo predstavili delovne programe vseh komisij, ki delujejo pri predsedstvu občinske konference ZMS Jesenice.

Delovni program komisije za splošni ljudski odpor:

1. V okviru krajevnih skupnosti se morajo mladi čimprej vključiti v vse oblike splošnega ljudskega odpora, za katere se bodo dogovorili na posameznih področjih.

2. Prizadevati se moramo, da postane obramba in domovinska vzgoja sestavni del vsakodnevnega učnovzgojnega procesa na osnovnih in srednjih šolah.

3. Aktivni v delovnih organizacijah naj v sodelovanju s sindikati poskrbijo za idejno in politično usposabljanje zaposlenih in njihovega prilagajanja vojnemu pogojem. V ta namen naj izdelajo kratke akcijske programe do konca septembra 1973.

4. Vse specializirane organizacije morajo svoje programe pripraviti tako, da bodo istočasno služili kot programi SLO. S tem se bodo tudi bolj aktivno vključevali v koncept SLO.

5. Razvijanje in negovanje bratstva in enotnosti, ki je sestavni del priprav na SLO bomo poleg drugega uresničevali v skupnih akcijah vseh mladih v občini s pripadniki JLA. V ta namen bomo organizirali razna skupna praznovanja, obojestransko izobraževanje in športna tekmovanja.

6. Še naprej bomo posvečali posebno odgovornost negovanju tradicij NOB ter nadaljevali z različnimi partizanskimi pohodi, srečanji in podobnimi akcijami, ki so postale že tradicionalne.

7. Komisija za SLO pri predsedstvu OK ZMS Jesenice bo pri svojem delu sodelovala z ustreznimi organi pri SZDL, ZK, ZZB, NOV in rezervnimi starešinami, tako v občini kot tudi v krajevnem merilu.

8. Na podlagi tega programa morajo svoje akcijske načrte izdelati tudi vsi aktivni v krajevnih skupnostih in šolah.

9. Svoj program področja SLO bomo usklajevali s programom drugih OK ZMS na Gorenjskem.

Z delovnim stažem narašča tudi širši ekonomski interes

(Nadaljevanje s 1. strani)

vec neposredno sodeloval in odločal v procesu ustvarjanja in delitve dohodka pa ni le oblika politične demokracije, temveč predvsem kvalitetno višji družbeno ekonomski odnos, v katerem je delavec v združenem delu odgovoren za organizacijo in učinkovitost proizvodnega dela, za učinkovito gospodarjenje s proizvodnimi sredstvi in dohodkom. Nasproti vsemu temu pa se nam odpira množica vprašanj in nalog, ki se povezujejo s samoupravljalno zavestjo ob dejstvu, da je v temeljnih organizacijah združenega dela še precejšnje število delavcev katerih edini interes je v osebnem dohodku, ki ga ob mesecu dobijo v izplačilni kuverti, da razen ožjega delovnega območja ne vidijo ničesar več, da je med mnogimi delavci še prisotno precejšnje nezaupanje v sedanji samoupravni sistem in drugo. S tem je povezano tudi vprašanje informiranosti kot pomembne predpostavke pri uresničevanju delavčevih samoupravnih pravic in dolžnosti ter nasprotno, delavčevih interesov, da bi bil informiran oziroma, da se koristi po sredovane informacije. Vprašanje je, kako delavec ekonomski interes razširjati na vsa območja gospodarjenja — proizvodni stroški, koriščenje proizvodnih naprav in delovnega časa, proizvodni in investicijski programi, tržno problematiko, obveznosti TOZD oziroma delovne organizacije do družbe in podobno. O vseh teh in podobnih vprašanjih se bo uredništvo Železarnja v nekaj prihodnjih tednih pogovarjalo z delavci v posameznih temeljnih organizacijah združenega dela in skupnih službah.

Naši današnji sogovorniki so delavci iz obrata martinarne, TOZD talilnice: Saša ALAGIĆ, vlagalec, 17 let v ZJ, Ramadan CRNOVIĆ, prvi pomočnik talilca, 19 let v ZJ, Saša RABIĆ, talilec, 8 let v ZJ, Viktor RENKO, žerjavovodja, občasno zamenjuje delovodjo, 25 let v ZJ in Milan URŠIĆ, pomočnik livnega vodje, 20 let v železarni Jesenice. Razgovor z njimi smo strnili v skupne misli.

S krepitvijo materialne in socialne varnosti ter stabilnosti, se bo večal tudi ekonomski interes delavcev

Sedanja samoupravna organiziranost v Železarni, od samoupravnih delovnih skupin navzgor, daje možnost slehernemu delavcu, da pove svoje. Čeprav je glede na posebnost našega obrata (velika fluktuacija) še precej delavcev, katerih interes je omejen le na to, kar 15. v mesecu da v žep. Drugi del delavcev je takih, ki vidijo ali vidimo le najbolj neposredne probleme svojega delovnega mesta, ali morda še obrata, medtem, ko ga sosednji obrati ali Železarna kot celota ne zanimajo. Smo pa s sedanjo samoupravno organiziranostjo, predvsem pa s samoupravnimi delovnimi skupinami, dosegli pomemben napredek, ki se kaže, v večji kolektivnosti in povezanosti med seboj. Čuti se tudi hotenje, da bi izboljšali delovne rezultate, seveda pa bo potrebno bolj upoštevati tudi to, kar delavec na sestanku delovne skupine vpraša, predlaga ali iznaša. Sedanja samoupravna organiziranost v Železarni je zelo dobra, čeprav do sedaj, kar je tudi razumljivo glede na kratek čas, ni še čutili vsebinskih sprememb. Med delavci pa tudi nekaterimi sogovorniki je še vedno prisotno nezaupanje, da se ne bi ustavna dopolnila izrodila

v praksi, ali da se temeljne samoupravne pravice delavcev ne bi zožile na nekaj samoupravnih organov.

Vsi sogovorniki pa so bili soglasni, da bo tako samoupravne pravice kot dolžnosti delavcev zaradi njihove nezainteresiranosti ali orientiranosti le na osebni dohodek težko uresničevati v praksi. Aktivno sodelovanje delavcev v samoupravnem procesu namreč pomeni tekoče spremljati dogajanja v obratu, temeljni organizaciji združenega dela in Železarni. Če je še mnogo delavcev zainteresiranih predvsem na osebne dohodke, kar je ob stalnem naraščanju življenjskih stroškov tudi normalno, ker se človekova zavest tudi oblikuje po tem, kako ima urejeno materialno področje življenja, potem bi temu morali posvetiti večjo pozornost. Večjo pozornost tudi v tem pogledu, da bi ob mesečnih izplačilih osebnih dohodkov redno prek delovnih skupin poljudno, hkrati pa preprečljivo razložili, kako smo formirali mesečni dohodek, koliko smo naredili, kakšni so bili stroški, kakšni so bili na primer rezultati predelave našega jekla, kakšne so bile tržne razmere, kakšne so obveznosti do družbe itd. Zgodijo se namreč, da smo v nekem mesecu delali boljše kot mesec preje, pa so ostali osebni dohodki enaki ali celo za spoznanje slabši in vroča kri je tu, ker delavec mnogokrat ne vidi vseh dejavnikov, ki so vplivali na oblikovanje dohodka. Take razlage bi lahko mnogo pripomogle, da bi delavci začeli bolj ekonomsko misliti in čutili ekonomsko povezanost z vsemi temeljnimi organizacijami združenega dela v Železarni. Take informacije bi morale hkrati pomeniti posredovanje znanja o ekonomiki delavcem.

Z rastjo materialne stimulacije in dosledno delitvijo dohodka po delu, se bo dvigal tudi interes delavcev do vseh ekonomskih vprašanj, ki vplivajo na višjo produk-

tivnost in boljšo poslovnost. Pri nas v martinarni, ob izrednem pomanjkanju delavcev in veliki fluktuaciji, se na primer v osebnih dohodkih ne odraža enakovredno to, da nekdo mora delati za dva. Sogovorniki pa so tudi poudarili, da širši ekonomski interes pri delavcih narašča z delovnim stažem v martinarni oziroma Železarni.

Kvalitetna informiranost in večja razgledanost, pogoj za aktivno udeležbo delavcev v samoupravljanju

Sogovorniki so bili zelo enotnega mnenja, da je neposredna udeležba delavca v samoupravljanju odvisna od njegove družbeno-ekonomske in splošne razgledanosti ter kvalitetne informiranosti. To vprašanje se med seboj prepleta, kajti boljša informiranost ni odvisna samo od obsega in kvalitete informacij, temveč tudi od delavca samega, od njegovega zanimanja in koriščenja informacij. To pa se povezuje z njegovo družbeno-ekonomsko razgledanostjo in interesom, da sodeluje v procesu ustvarjanja in delitve dohodka.

Informacije, ki jih prejema vodje samoupravnih delovnih skupin, so običajno izražene le v številkah, raznih podatkih in dejstvih. Manjka razlaga ali utemeljitev. Kako je to preneseno na delovno skupino, zavisi nadalje od vodij skupin oziroma delovodij, njihove pripravljenosti, zanimanja, razgledanosti pa tudi od zanimanja delovne skupine same. Ravno ob takih informacijah bi morali podatke in probleme bolj družbeno ekonomsko razlagati in utemeljevati. Samoupravne delovne skupine bi tako hkrati pomenile tudi neko šolo samoupravljanja.

Nekateri sogovorniki so bili mnenja, da bi v pogledu boljše informiranosti morala biti tudi večja povezanost in enotnost med samoupravnimi organi in politič. organizacijami, ki delujejo preveč zaprti in preveč vsaka zase. Predvsem vodilni delavci v samoupravnih organih in političnih organizacijah, bi morali imeti več znanja iz družbeno-ekonomske problematike, da bi lahko razlagali posamezne pojave, družbeno-ekonomsko gibanje in drugo. Dejstvo je namreč, če delavec ne pozna ekonomskih in družbenih zakonitosti, se zato ne bo zanimal, niti ne bo sodeloval v razpravah. Potrebno ga je naučiti, šole za to pa bi morale biti vse politične organizacije in samoupravna telesa.

Sogovorniki so bili zelo enotnega mnenja o tem, da bi interes delavcev za širša ekonomska vprašanja lahko razširjali, če bi nekatera vprašanja iz področja gospodarjenja bolj tekoče in bolj

poglobljeno obravnavali. Tako pa se nabere ogromno vprašanj o katerih naj bi se delavci razjasnili na enem sestanku. Večkrat izpade to zelo formalistično, sestanek zaradi sestanka. Bolje bi bilo imeti bolj pogostne in krajše sestanke po enem vprašanju in tega dobro obrazložiti in obdelati. Preveč je besed o večji delovni in tehnološki disciplini in podobno, premalo pa prepričljivih podatkov in utemeljitev, kaj bi to v pogledu dohodka pomenilo obratu, temeljni organizaciji združenega dela, Železarni in vsakemu posamezniku. Informiranje, naj si bo posredno ali neposredno, mora bolj spodbujati delavce k razmišljanju in razširjanju njegovega interesa na vsa področja gospodarjenja.

Iz mnenj sogovornikov bi lahko povzeli zanimivo opredelitev delavcev, glede na njihove interese, na tri kategorije: delavce, ki jih zanima le osebni dohodek in neposredno problemi delovnega mesta, delavce, ki jih poleg tega zanima še plan obrata in večje investicije ter tretjo manjšo kategorijo delavcev, katerih interes je celotna problematika gospodarjenja in dela v obratu, medtem ko je najmanjša kategorija tistih, katerih interes sega preko obrata v temeljno organizacijo združenega dela in železarno kot celoto.

Večina sogovornikov je tudi soglasna, da bi bilo potrebno za vse delavce v Železarni uvesti šolo samoupravljanja. Nekateri so bili mnenja, da bi morala biti obvezna za vse člane kolektiva, drugi pa so menili, da bi morda začeli s prostovoljno udeležbo.

Glede Železarnje, glasila delovnega kolektiva Železarnje, so menili, da je dovolj razgiban in pester, da ga sodelavci dovolj berejo, da pa bi ga

morali v nekaterih pogledih še izpopolnjevati. Več bi moralo biti poljudnih strokovno vzgojnih sestavkov iz katerih bi se delavci tudi lahko učili.

Mnogokrat pa je tudi res, da delavec zaradi svoje lastne malomarnosti in nezainteresiranosti ni informiran. Če ne prebere informacije ali na sestanku ne pokaže nobenega zanimanja, potem krivda za neinformiranost ni v informacijskem sistemu temveč v njem samem. Res pa je, da dobra, razumljiva in utemeljena informacija na sestanku delovne skupine pritegne interes delavcev. Dejstvo je tudi, da v delavcu zavre, kaj kor pravimo, ali povzroča nejevoljo, če ne ve odgovora, zakaj neki osebni dohodki ali tak ali drugačen ukrep, ko dobi prepričljiv odgovor, se tudi njegova vroča kri ohladi.

Zaključek

Razgovor s slučajno izbrano skupino sodelavcev iz martinarne, ki pa ima visok delovni staž v martinarni oziroma Železarni, nam je odkril, da delavci dovolj kritično ocenjujejo lasten odnos do uresničevanja svojega temeljnega samoupravnega položaja. Da razmišljajo in da so prisotni pri nastajanju kvalitetno novega družbeno ekonomskega položaja delovnega človeka v družbeni reprodukciji. Hkrati pa se zavedajo množice problemov in težav med delavci samimi, njihovih ozkih interesov, nezaupanja, nerazgledanosti in drugega, s čemer se bodo morali spoprijemati tako samoupravni organi kot politične organizacije v Železarni. Izrekli so tudi vrsto pobud in mnenj, kako bi lahko izboljševali samoupravne odnose in dvigali širši družbeno ekonomski interes delavcev. Dovolj koristnih mnenj za našo nadaljno samoupravno prakso.

Samoupravni organi v preteklem tednu

2. seja odbora za splošne zadeve in informiranje

Predsednik odbora za splošne zadeve in informacije Maks KILNAR je sklical 2. sejo odbora v ponedeljek, 27. avgusta 1973. Na seji so obravnavali naslednja vprašanja:

1. Odobrili so nekaj službenih potovanj v zamejstvo, tokrat jih je bilo nekaj več kot ponavadi, večina potovanj pa je zaradi komercialnih poslov.

2. Sprejeli so nekaj poročil o opravljenih službenih potovanjih v zamejstvo brez pripomb, ker so ugotovili, da so vsa potovanja bila uspešna.

3. Prav tako so vzeli na znanje brez pripomb poročilo sekretarja o službenih potovanjih doma in sicer za mesec junij in julij.

4. Sprejeli so analizo sestankov samoupravnih delovnih skupin v minulem letu in ugotovili ugodno oceno de-

lovanja samoupravnih delovnih skupin, vendar so naročili, da se analiza dopolni v smislu sklepa delavskega sveta Železarnje, s katerim se zahteva od odbora za splošne zadeve, da ukrepa proti tistim vodjem delovnih skupin, ki niso bili aktivni in, so svoje delovne skupine zanemarili.

5. Strinjali so se s predlogom, da glasilo Železarnje ŽELEZAR preide s 1. oktobrom na novo tehniko tiskanja in da se v zvezi s tem spremeni tudi format.

6. Reševali so še nekaj tekočih zadev in prošnji. O rešitvah bodo prizadeti pisмено obveščeni.

Sestanki delovnih skupin

TOZD VALJARNE

VALJARNA 2490 — Delovna skupina Plemelj na progi je imela sestanek 20. avgusta. Delovna skupina je najprej bila seznanjena z odgovorom službe za vzdrževanje, energijo in transport ter obratovodstva na postavljeno vprašanje na prejšnjem sestanku. Z odgovorom so bili zadovoljni. K poročilu o poslovanju v prvem polletju niso imeli bistvenih pripomb. V nadaljevanju sestanka so predlagali vzdrževalcem, da kadar proga ne obratuje, lahko opravijo popravila, kot npr.: v primeru omejitve električne energije. Omenjali so tudi demag žerjav, ki teče zelo počasi, kar vpliva na proizvodnjo. Pripravi dela priporočajo, da naj bo program dela tak, da bo menjava valjev le na eni izmeni. Predhodna izmena naj vedno pripravi srednji valj za menjavo. Pri menjavi valjev naj bo na razpolago žerjav številka šest. Kakovost številke za žigosanje ne ustreza. Delovna skupina je ob koncu sestanka zahtevala premestitev sodelavca Debeljaka na drugo delovno mesto. Kvaliteto bo treba izboljšati.

TOZD VZDRŽEVANJE, ENERGIJA IN TRANSPORT

GRADBENO VZDRŽEVANJE — Zidarji — Na sestanku 20. avgusta so razpravljali o poslovnem poročilu za prvo polletje in dosežene rezultate primerjali z istim obdobjem lanskega leta. Seznanjeni so bili tudi z nalogami v drugem polletju. V odnosu na plan, ugotavljajo, da so stroški manjši. Zavzemajo se za boljše koriščenje delovnega časa, nato pa so poslušali informacijo o procentualnem povečanju tarifnih postavk. Analizirali so poškodbo sodelavca Jana, ki se je končala s smrtnim izidom. Poleg vseh varnostnih ukrepov je treba opozarjati delavce, da sami pazijo na lastno varnost, kadar se nahajajo na območjih, kjer je veliko prometa.

KLEPARJI — Na sestanku 21. avgusta so bili informirani o povečanju obračunskih postavk v juliju in avgustu. Seznanjeni so bili s pregledom porabe sredstev v prvem polletju. V nadaljevanju sestanka so razpravljali o dveh poškodbah, od katerih se je ena končala s smrtnim izidom. Poudarjeno je bilo, kako zelo pomembno je, da je delovno mesto zavarovano in da delavec uporablja zaščitna sredstva.

PLASTIKA — Na sestanku 20. avgusta so bili prisotni seznanjeni s sklepi delavskega sveta. Posredovani so bili podatki o porabljenih sredstvih v delavnici.

V nadaljevanju dnevnega reda so se dalj časa zadržali ob poškodbi sodelavca Jana, precej pa so razpravljali o problematiki v delavnici.

TESARJI — Na sestanku 20. avgusta so se strinjali s sklepom odbora za dohodke in nagrajevanje o procentualnem povečanju obračunskih postavk. K poročilu o porabljenih sredstvih niso imeli pripomb. Prebrali so informacijo glavnega direktorja. Pogovorili so se o organizaciji dela, da bo delo na stehi elektrodnega obrata uspešno opravljeno. Zaradi nesreč v zadnjem času je delovodja znova opozoril prisotne, da dosledno upoštevajo predpise o varstvu pri delu.

GRADBENO VZDRŽEVANJE JAVORNIK — Delovna skupina je imela sestanek 21. avgusta. Informirani so bili o seji delavskega sveta, ter o poslovanju v prvem polletju. Delavci se pritožujejo zaradi varnosti pri delu, ker so odstranjene varnostne naprave. V zvezi s tem obratovanjem in asistentom v obratih predlagajo naj ustrezno ukrepajo. Asistenti naj v prihodnje planirajo vsem vzdrževalcem, ki so pri delu potrebni, ker večkrat za odrejane naloge niso pravočasno obveščeni in tudi varnostni ukrepi niso v celoti izvedeni. Precej so govorili o delu, ki ga bo treba opraviti na stehi elektrodnega obrata.

MIZARJI — STEKLARJI — 20. avgusta je imela sestanek delovna skupina pri mizarjih in steklarjih ter pleskarjih. Podrobneje so bili seznanjeni s sklepi druge seje odbora za dohodek in nagrajevanje. Delavci so bili seznanjeni z motivi za tri odstotno povečanje obračunskih postavk. Delavci menijo, da bi morali zaradi stalnega porasta živ-

ljenjskih stroškov ustrezno popraviti obračunske postavke, da bi obdržali ali celo izboljšali življenjski standard.

TRANSPORT — 14. avgusta sta se sestali delovni skupini Kisič na tovoru in pri mladincih. Delovna skupina Kisič je poslušala informacijo o povečanju osebnih dohodkov za tri odstotke v juliju oziroma šest odstotkov od avgusta dalje. Zavzemali so se zato, da bi obračunske postavke povečali vsem enako. Prebrali so tudi poročilo s seje delavskega sveta VET, ki obravnava problem kompletizacije proizvodov v železarni. Kritično so obravnavali planiranje na nasipu. Žerjavovodje, ki po nepotrebnem nasipavajo kupe naj bi kaznovali z odstranitvijo iz delovnih mest za določen čas. Problem pitne vode je delno rešen, zahtevajo pa tudi odgovor na vprašanje, zakaj še niso urejeni žlebovi na šamotarni.

Delovna skupina mladincev je poslušala informacijo o doseženih rezultatih v prvem polletju. Glede spremembe obračunskih postavk menijo, da bi bilo najbolje, če bi jih povečali vsem enako. Beseda je tekla o počitniškem delu, ki gre h koncu. Mladinci so bili marljivi in disciplinirani.

ORGANIZACIJA SKUPNE SLUŽBE

RAZISKOVALNI ODDELEK — 26. julija se je sestala delovna skupina Kürner in se strinjala s predlogom začasnega statutarnega sklepa skupnih služb. K predlogu so imeli dve pripombi.

SEO KNJIGOVODSTVO — Delovna skupina Zvegelj je imela sestanek 1. avgusta. Brez pripomb so vzeli na znaje predlog začasnega statutarnega sklepa skupnih služb. Zadovoljni so bili z informacijo o poslovanju v prvem polletju. Informirani so bili o rebalansu finančnega plana. Po dveh letnem delu in razpravi okrog reorganizacije FRS želijo, da naj bi jo čimprej izvedli. Osebo ocenijo naj bi ukinili tudi za ostale, ker če se je to lahko brez predhodnega obvestila izvedlo za kalkulante in evidentarje, naj se uredi še za preostale v skupini. Seznanjeni so bili s spremembo obračunskih postavk. Želijo, da bi vzporedno z dobičkom povečali tudi osebne dohodke.

OTK — MEHANIČNA DELAVNICA — Delovna skupina S ok se je sestala 27. julija in 3. avgusta. Brez pripomb so vzeli na znaje predlog začasnega statutarnega sklepa skupnih služb, na sestanku 3. avgusta pa so razpravljali o rezultatih poslovanja v prvem polletju. V razpravi so opozorili na nekatere negativne pojave — nepopolno koriščenje visoko produktivnih strojev in strojnih zmogljivosti. Izpleni niso ustrezni in prav tako kakovost z ozirom na potrebe tržišča. Poudarjena je bila potreba po nadaljnjem zmanjšanju proizvodnih in materialnih stroškov, izboljšati bo treba delovno in tehnološko disciplino ter dobavne roke. Najbolj so poudarili probleme, ki spremljajo realizacijo dobavnih rokov, kvaliteto ter pravočasno izdelavo vzorcev za mehanske preizkave.

TEHNOLOŠKI LABORATORIJ — Delovna skupina Urbanc je pregledala informacijo o poslovanju podjetja v prvem polletju in rezultate primerjala z lanskimi. Strinjali so se s predlogom začasnega statutarnega sklepa skupnih služb.

SPEKTROKEMIJSKI ODDELEK — Delovna skupina Petrič je na sestanku 31. julija z zadovoljstvom sprejela informacijo glavnega direktorja o rezultatih poslovanja v prvem polletju. K predlogu začasnega statutarnega sklepa skupnih služb niso imeli pripomb, obveščeni pa so bili tudi o spremembah obračunskih postavk, ki bodo izvedene za obračunske mesece julij in avgust.

OTK — KK — Imeli so več pripomb k predlogu začasnega statutarnega sklepa skupnih služb. Brez pripomb so vzeli na znanje informacijo o poslovanju podjetja v prvem polletju in prav tako tudi obvestilo o povečanju tarifnih postavk.

OTK KEMIČNI ODDELEK — Delovna skupina Benedičič se je na sestanku 30. julija strinjala s predlogom začasnega statutarnega sklepa skupnih služb, prav tako so bili seznanjeni z rezultati poslovanja v prvem polletju. Vodstvo OTK bo moralo ukrepati glede napredovanja analitikov, anali-

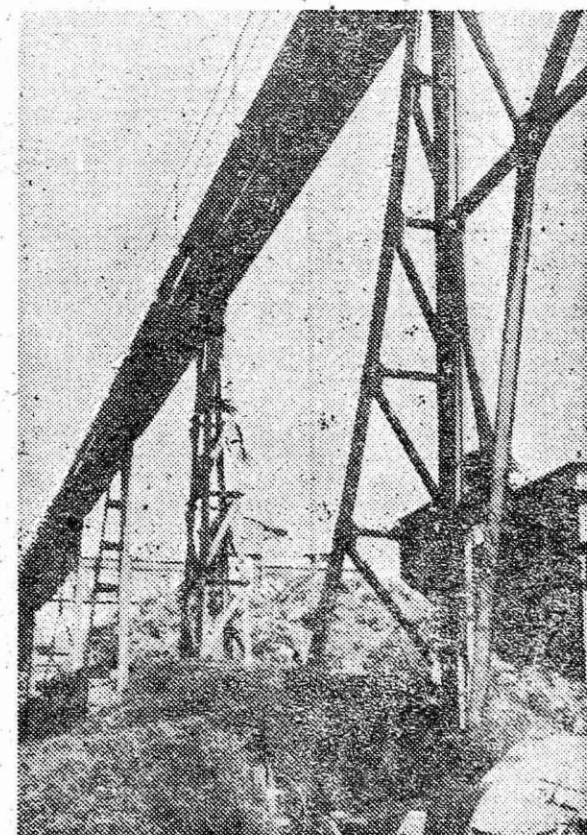
tiki kljub poklicni šoli nimajo možnosti napredovanja. V kemičnem oddelku je precej analitikov, ki imajo 20 ali več let prakse in so brez možnosti za napredovanje. Samoupravna delovna skupina predlaga, da bi analitiki po 20 letih prakse dobili eno skupino več in tako imeli nekaj možnosti za napredovanje. Seveda bi morali upoštevati sposobnosti in prizadevanja posameznikov.

Delovna skupina Pogačnik je imela sestanek 31. julija. Dalj časa so se zadržali pri podatkih, ki jih vsebuje informacija glavnega direktorja o poslovanju Železarne za prvo polletje. K predlogu začasnega statutarnega predloga skupnih služb niso imeli pripomb. Obveščeni so bili o spremembah obračunskih postavk. Vodja samoupravne delovne skupine je ponovno opozoril delavce na varnost pri delu. Govoril je tudi o načinu jemanja vzorcev na apnenci, z veljavnostjo od 1. avgusta dalje. Vzorce ne bodo več jemali na peči, ker obstaja nevarnost zastrupitve z plavžnim plinom.

GLAVNI LABORATORIJ — 2. avgusta je imela sestanek delovna skupina Židan. Na znanje so vzeli predlog začasnega statutarnega sklepa skupnih služb. Posredovana je bila informacija o doseženih rezultatih v prvem polletju. Analitiki zahtevajo pregled opisa delovnih mest in dopolnitev z ozirom na razvoj kemičnih preiskav v zadnjih letih. Po potrebi naj bi ponovno izvedli analitsko oceno delovnih mest.

PREVZEMNI ODDELEK — 1. in 2. avgusta je imela sestanek delovna skupina Zaveljcina. Strinjali so se s predlogom začasnega statutarnega sklepa skupnih služb. V zvezi s tolmačenjem poslovanja podjetja v prvem polletju je bilo postavljeno nekaj vprašanj, predvsem glede izpolnjevanja plana v drugi polovici leta. Npr: velik tempo dela v mehanskih preizkuševalnicah ker je analiza pokazala, da je število preizkušenj poraslo v zadnjih desetih letih od 14.000 do 30.000 pri istem številu zaposlenih. Problem imajo med dopusti, ker kadrovske sektor kljub večkratnim intervencijam ni oskrbel praktikantov. Da bi zadovoljili potrebe obratov, so si pomagali z nadurnim delom, kar pa delavce dvakrat obremenjuje.

RAZISKOVALNI ODDELEK — 31. julija je delovna skupina brez pripomb vzela na znanje informacijo o povečanju obračunskih postavk v juliju in avgustu. Delovna skupina ob pregledu poročila o poslovanju v prvem polletju ugotavlja, da je rezultat v večji meri posledica konjunkturalne in manj rezultat lastnih prizadevanj, če upoštevamo dnevno problematiko o kršenju tehnološke discipline, ki je večini dobro poznana. Brez pripomb so vzeli na znanje informacijo o rebalansu finančnega plana za leto 1973.

Ostružki, ki jih po predhodnem mletju uporabljajo za vložek v jeklarni

Peta seja osnovne organizacije sindikata TOZD valjarne

V petek, 17. avgusta je bila na Javorniku peta redna seja osnovne organizacije sindikata TOZD valjarn. Prisotni so najprej pregledali sklepe sprejete na prejšnji seji, nato pa poslušali poročila predsednikov komisij.

Predsednik Miha Hostnik je ob analizi izpolnjevanja sklepov tretje in četrte seje poudaril, da morajo biti delegacije za delavski svet Železarn pravilno organizirane in vodene. Zato predlaga, da vsaka od delegacij izbere predsednika in njegovega namestnika. Predlagali so Janča Bernika iz valjarne 2400 in Lada Podlipnika iz bluming valjarne. Tov. Lenardič je opozoril, da bo potrebna enotnost v zahtevih, da se sklepi, sprejeti na sejah samoupravnih organov TOZD izpolnjujejo in da je treba vsako morebitno odstopanje takoj obravnavati. Odbor osnovne organizacije sindikata TOZD meni, da mora biti ustrezna organizacija kot v samoupravnih organih tudi v sindikalni organizaciji. Prav zato bo predsednik sklical delegacijo, in se z njo pogovoril o celotni problematiki. Vodstvo delegacije naj bi prevzel tov. Ciril Lakan, njegov namestnik pa bo inž. Roman Rižmarič.

V nadaljevanju se je odbor ugotovil, da so sklepi sprejeti na četrth seji, ki je bila skupna z organizacijo ZK, dolgoročni in odbor v celoti sprejema program. Člane odbora, ki so se udeležili le dveh sej, bodo pismeno opozorili, ker ne delujejo tako kot je bilo prvotno dogovorjeno in s tem slabijo moč sindikalne organizacije. Ob tretjem neupravičenem izostanku bodo obvestili delovne skupine na katerih so bili člani odbora izvoljeni s predlogom, da jih zamenjajo. V takih primerih bodo imena članov odbora osnovne organizacije sindikata TOZD tudi objavili.

Predsednik odbora osnovne organizacije TOZD je še predlagal, da je treba sprejete sklepe posredovati vodjem delovnih skupin in predsednikom komisij v TOZD.

Predsednik kadrovske komisije je obrazložil način izbiranja prijav oziroma izbiri direktorja TOZD. Predsednik družbeno ekonomske komisije je govoril o povečanju tarifnih postavk v sedmem in osmem mesecu. V tem delu razprave so prisotni kritično obravnavali odločanje o tem važnem vprašanju. Ko je bilo treba zbirati sredstva za izgradnjo spominskega doma v Kumrovcu, so o izvedbi akcije razpravljali na sestankih delovnih skupin, ko pa je bilo na dnevnem redu vprašanje delitve denarja pa je bila akcija izpeljana mimo delovnih skupin, v ozkem krogu prek predstavniškega odločanja. Odbor osnovne organizacije sindikata TOZD poziva tovarniško konferenco sindikata, da ustrezno ukrepa in da se povečanje tarifnih postavk iz-

vede v denarnem znesku za vse enako, kot se za vse enako povečujejo stroški, oziroma cene, kar ljudje z nizkimi osebnimi dohodki najbolj občutijo.

Tov. Svetina je posredoval poročilo o akciji odbora ZB zaradi odpravnine, kar je v Železarni pomankljivo urejeno. Odbor naroča komisiji za družbenoekonomsko vprašanja, da obravnava to problematiko, in prispeva k temu, da bo omenjeno vprašanje enotno urejeno tudi na širšem območju.

Sindikalnim odborom v obratih naročajo, naj zapisnike sej dostavljajo predsedniku osnovne organizacije sindikata TOZD valjarn, da bi lahko lažje in hitreje usklajevali in reševali njihove zahteve. Kratko poročilo je predsednik osnovne organizacije TOZD valjarn posredoval tudi o izvedeni reorganizaciji sindikata v adjustaži štel. V prihodnje bosta de-

lovala dva sindikalna odbora. Na Beli bo sindikalna organizacija adjustaže štel štela 60 članov, na Javorniku pa sto članov. Obe sindikalni organizaciji bosta imele svoje predstavnike v komisiji osnovne organizacije TOZD valjarne. Predsednik delavskega sveta TOZD valjarne je poročal, da je v organizacijskem pogledu uspešno oblikovana komisija za medsebojne odnose. Sestala se je tudi komisija za varnost pri delu, v dejavnost pa so vključeni tudi sindikalni odbori.

Ob koncu seje je tov. Zupan opozoril, da začasen statutarni sklep vsebuje zahtevo, da mora odbor za kadre skrbeti tudi za priznanja in odlikovanja. Nadalje je bilo rečeno, da imajo v TOZD valjarn komisijo za zadeve borcev, ki bo v kratkem imela prvo sejo. Odbor se je strinjal tudi s predlogom, da je treba poživiti zimsko rekreacijo kot predvideva sindikalna organizacija v obratu Javornik I. Sklenjeno je bilo naj pristojna komisija omenjeni predlog upošteva v programu svojega dela.

S sej sindikalnih odborov

PLAVZ

Peta seja sindikalnega odbora je bila 8. avgusta. Obratovodja inž. Šketa je sindikalnemu odboru posredoval odgovor na vprašanje postavljeno na prejšnji seji glede pravic kategorij za nekatera delovna mesta. Obratovodja je še pojasnil, da ima obratovodstvo več prošelj in pripomb, ki se našajo na popravo kategorij za različna delovna mesta. Sindikalni odbor meni, naj celotno problematiko obravnava komisija za kategorizacijo delovnih mest v Železarni ter jo ponovno oceni in prouči za vso temeljno organizacijo združenega dela talinice.

Sindikalni odbor se je strinjal s predlogom predsednika za izključitev Alojza Rusa in Franca Rihtaršiča iz sindikalnega odbora. Na seji so razpravljali tudi o proizvodni problematiki. Izboljšati bo treba red in disciplino v obratu, medtem ko sindikalni odbor vodjem delovnih skupin priporoča, naj na sestankih še bolj podrobno obveščajo prisotne o delu sindikalne organizacije in na postavljena vprašanja posredujejo ustrezne odgovore. Akcija za zbiranje prispevkov namenjenih izgradnji spominskega doma v Kumrovcu je dobro uspela in zato sindikalni odbor daje priznanje in pohvalo predsedniku Alojzu Br-

gantu in Angelci Bohinc. Sindikalni odbor je pohvalil tudi sodelavce v obratu, ki so se potrudili, da so bile volitve samoupravnih organov v redu opravljene.

Ob koncu seje so prebrali pravila o podeljevanju denarne pomoči članom sindikata. Odbor se s pravili strinja. Predlagano je bilo naj bi članom sindikata dodeljevali denarno pomoč v največji možni vsoti 300 dinarjev v izjemnih primerih 500 dinarjev. Denarno pomoč so odobrili: sodelavcu Slavku Čerketu. Predsedniku sindikalnega odbora in obratovodju so naročili, naj po možnosti zagotovita finančna sredstva za izvedbo izletov.

Železarski globus

JAPONSKA

Japonska železarska družba Sumitomi Metal Industries, gradi v železarnah Wakayama in Kashima obrat za proizvodnjo reduciranih peletov. Kot surovino bodo uporabljali poleg železove rude tudi prah, ki nastane pri železarskih procesih. Vsak obrat bo mesečno proizvedel okoli 20.000 peletov.

● obrambna vzgoja ● obrambna vzgoja ●

Prva pomoč v ABK vojni 8.

POUK PREBIVALSTVA

Ta pouk je izhodna točka načrtne skrbi za poškodovane v atomski vojni in ima namen seznaniti ljudi, kako moramo ravnati ob eksploziji atomske bombe in potem, hkrati pa jih seznaniti tudi z najpreprostejšimi tehničnimi opravili za prvo pomoč.

KAKO RAVNAMO V TRENUTKU EKSPLOZIJE, CE SMO NEZAVAROVANI

Ker deluje atomsko orožje z izredno naglico, moramo kar se da hitro (v prvih sekundah) storiti vse, kar je za varnost potrebno. Kdor je v trenutku eksplozije izven zaklonišča, naj se takoj vrže na tla, si podloži z rekami čelo in zakrije obraz. Tako si zavarujemo najbolj odkrite dele telesa. V tem položaju ostanemo dvajset sekund. Če je v bližini kje kako zavetje (rov, ograja, kup zemlje ali kamenja, les itd.), planemo tja, da se zavarujemo, kakor je pač mogoče, bodisi za kupom ali pod njim ipd. Se celo senco, če je kje blizu, moramo izkoristiti.

Kogar zateče v sobi, naj se takoj vrže na tla ob najdebelejši steni. Če je v sobi več oken, naj se zakrije pod pisalno mizo ali podobno.

Kogar zateče v avtu, naj takoj ustavi vozilo in leže na sedež ali na tla itd.

Od varnostnih ukrepov, ki pridejo pri eksploziji v pošte, naj omenimo, da nas pred toplotnimi žarki zavaruje že obleka sama, in to tem bolj, kolikor bolj je ohlapna in svetle barve.

Tako pred toplotnim kakor tudi pred mehaničnim delovanjem nas v neki meri zavarujejo vsa mogoča naravna in improvizirana zaklonišča. Mnogo težja je zaščita pred radioaktivnim sevanjem zaradi velike prodornosti teh žarkov, vendar nas tudi tu dovolj zavaruje debelejša plast zemlje.

Pred kontaminacijo (okužbo) z radioaktivnim prahom se lahko zavarujemo ne le s posebnimi varnostnimi pripomočki (plinska maska, varnostna obleka), temveč tudi tako, da odkrite dele telesa pokrijemo (krpe, rokavice, šali, rute itd.), medtem ko si usta zakrijemo bodisi z robcem ali s kakšno drugo tkanino.

KAKO RAVNAMO PO EKSPLOZIJI

Z ravnanjem po eksploziji mislimo predvsem vse ukrepe za prvo pomoč ljudem, ki jih je prizadelo katerokoli delovanje atomskega orožja.

Človeka, ki ga je prizadelo delovanje udarnega vala, moramo spraviti v napol sedeč položaj, ga odpeti in mu, če izkašljeje kri, dati na prsi mrzel obkladek. Dajati mu piti ali jesti ni priporočljivo. To skupino poškodovancev je treba čimprej spraviti na najbližjo postajo prve pomoči.

Pri poškodbah ob zasutju je važno, da poškodovancu (ponavadi gre za zmečkanine udov ali posameznih telesnih delov) prizadeti del podvežemo na mestu med zmečkanino in srcem, in to brž ko ga najdemo, ne da bi ga prej reševali izpod morebitnega pritiska. Nato spravimo poškodovanca v ležec položaj in ga ogrejemo. Zelo važno je, da vse do transporta na postajo prve pomoči skrbno opazujemo ud (in podvezo po potrebi zrahljamo).

Pogosto se zgodi, da se ob toplotnem delovanju atomskega orožja vname obleka. V tem primeru mora vsak sam poskrbeti, da kakorkoli pogasi ogenj, bodisi da se zavije v odejo ali podobno, da se valja po tleh, ali se potopi v vodo.

Če gre za opekline, jih prizadetemu povijemo, da ga poleg vsega drugega zavarujemo tudi pred radioaktivnim prahom. Drugi ukrepi prve pomoči so isti kakor pri vseh drugih opeklinah.

Pri bolnikih z radiacijsko boleznijo ni nujno potrebno takojšnje zdravljenje in kakih ukrepov prve pomoči niti ni. Važno je, da pomagamo predvsem tistim, ki blijuvajo.

Posebno vprašanje so poškodovanci, ki so hkrati tudi ranjeni ali opečeni in prizadeti od sevanja. Tem poškodovancem moramo najprej oskrbeti opekline ali rane in šele potem upoštevati radiacijsko bolezen. Kdor ima rane ali opekline okužene z radioaktivnim prahom, mu jih moramo dekontaminirati, se pravi, očistiti jih od radioaktivnega prahu.

DETEKCIJA IN DEKONTAMINACIJA

Med varnostne ukrepe štejemo tudi radiološko detekcijo in ugotavljanje, s katerim odkrivamo in spoznavamo vrste sevanja. Med instrumente za radiološko detekcijo in ugotavljanje istovetnosti štejemo razne vrste detektorjev, dozimetrov in kontaminometrov.

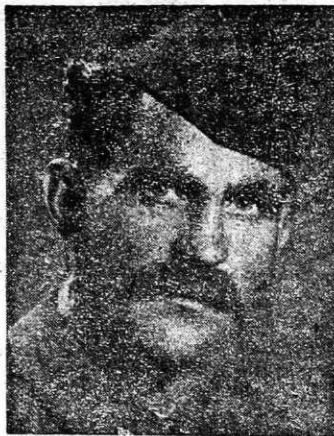
Radiološko dekontaminacijo ljudi delimo lahko na prvo ali primarno in pa končno dekontaminacijo.

● obrambna vzgoja ● obrambna vzgoja ●

Jože Vidic

Usoda partizanov iz prvega partizanskega taborišča na Mirci

Odlomek iz knjige Jožeta Vidica, Zločin pri Lenartu, ki je dobila letošnjo Kajuhovo nagrado. Pripoveduje Mirko Frankič-Tilen (na sliki) **21**

KAKO STA PADLA JOŽE ŠAVLI IN IVAN KAVČIČ

Nadaljujem s spomini Mirka Frankiča-Tilna:

»Po nalogu vodstva osvobodilne fronte smo na zasedenem ozemlju vse do Novega mesta in Velikih Lašč iskali razkropljene skupine borcev in ilegalcev. Obenem nam je bilo naročeno, naj se Gorenjci, ki smo se umaknili v Ljubljansko pokrajino, ponovno zberemo, ustanovimo Levstikovo četo in se vrnemo na Gorenjsko. Ko se nas je zbralo okrog 12 Gorenjcev — priključilo se nam je tudi nekaj ljubljanskih študentov — smo se z vlakom odpeljali do Drenovega griča pri Vrhniku. V Polhograjskih Dolomitih smo imeli več bojov z Italijani, ki smo jih skoraj redno dobro naklestili.

Že v Ljubljani smo dobili ukaz, da v Poljanski dolini poiščemo Cankarjev bataljon, ki ga je vodil Jože Gregorčič. Po bojih v Dolomitih

smo večkrat prekrizali Selško in Poljansko dolino, toda o Cankarjevem bataljonu ni bilo sledu. Bataljon se je po dražgoški bitki spet razdelil na manjše skupine, ki so delovale na različnih področjih Gorenjske.

Nemci so zvedeli, da po Poljanski dolini križari manjša skupina borcev. Nad Srednjo vasjo pri Gorenji vasi se je vnel hud boj, v katerem smo izgubili sedem tovarišev, med njimi je padel znani jeseniški skojevec in prvoborec Ivan Rebernik. Po tem boju smo se Ciril Tavčar, ki je tudi padel v NOB, Ivan Kavčič, Jože Šavli in jaz spet vrnili na Mirco nad Jesenicami. Vrnili smo se v naše staro bivališče, ki ga ovađuhi še vedno niso odkrili. Tam smo dobili še Antona Lončarja, Jožeta Čufarja in Viktorja Stražišarja. Drugih partizanov na Mirci ni bilo. Na jeseniško področje smo pripeljali po znani bitki Cankar-

jeve čete na vrhu Stola. Kam so se borci umaknili s Stola, nismo vedeli. Menili smo, da bomo morda kaj zvedeli v vaseh od Žirovnice do Begunj.

Kavčič, Šavli in jaz smo v gozdu skрили puške, obdržali smo si le pištole. Marca 1942 smo se z Mirce spustili na Jesenice, od tod pa za železniško progo do Javornika. Na Javorniku smo zavili v gostilno, kjer smo srečali več znanih delavcev. Eden izmed njih nam je delo plačal pijačo. Z delavci, ki so šli na nočno delo v železarno, smo se pogovarjali o položaju na Jesenicah in v okolici. Kot nekdanjega, obratnega zaupnika so me vsi dobro poznali. Vedeli so, da smo partizani. Z Javornika sem sam šel na Koroško. Belo k Šoberlejevemu Pavlu po kruh, medtem ko sta me Šavli in Kavčič čakala pred gostilno.

Zavedam se, da je bilo naše ravnanje v nasprotju s parti-

zansko taktiko in previdnostjo. Nismo upoštevali dejstva, da so v minulih dveh mesecih na Jesenicah zaprli prek 200 aktivistov OF. V tistih dneh je gestapo že razpredel svojo mrežo in po Jesenicah je kar mrgolelo vo-hunov.

Ko sem se vrnil, smo nadaljevali pot proti Žirovnici. Zaradi globokega snega smo šli kar naravnost po cesti. Blizu Potok nas je dohitel delavec Baloh, doma iz Žirovnice ali Breznice, ki me je prepoznal, in dejal: Frankič, za vami so.

No, če so za nami, potem je dobro, sem si mislil, le da jih ni pred nami. Ne glede na opozorilo smo nadaljevali pot. Kakšna neprevidnost!

Prvi je šel Šavli, ki je v rokah držal pištolo, drugi je bil Kavčič in tretji jaz. Na Balohovo opozorilo je Šavli odločno izjavil: Če me bo kdo ustavil, ga takoj ustrelim.

Okrog 200 metrov od Mulejeve gostilne na Potokih smo na glavni cesti padli v zasedo. Nemci so vžgali brez opozorila. Že celo pot sem v rokah nosil pripravljeno bombo. Ko so zaregljale brzostrelke, sem vrgel bombo in zbežal po globokem snegu navzdol proti Savi, Nemci pa za menoj. Rešila sta me noč in moja izredna vzdržljivost, kajti bil sem hitrejši od preganjalcev. Okrog polnoči sem potrkal pri Špelčniku na Selu pri Žirovnici, kjer živijo moji sorodniki. Kaj se je zgodilo s Šavlijem in Kavčičem, nisem vedel.

Naslednjega dne sem zaprosil Špelčnikovega Tončka, naj gre v Moste in na Potoke poizvedovat, kaj se je ponoči zgodilo. Pravzaprav me je mučilo vprašanje, ali sta Kavčič in Šavli živa ali mrtva.

Tonček se je vrnil z žalostnim sporočilom, da je padel Jože Šavli, toda o Kavčiču ni bilo sledi. Še danes ne vemo za njegov grob. So ga Nemci

Letošnje planinsko slavlje na Slemu je 1

Slavko Tarman

Od Sredozemlja do Atlantika **1**

KADAR ČLOVEK POMISLI NA FRANCIJO, SE NAJPREJ SPOMNI SRCA DRŽAVE — PARIZA. RAZUMLJIVO, SAJ STA V PARIZU CIVILIZACIJA IN RACIONALIZEM SLAVILA SVOJ BLESČEČI TRIUMF. PARIZ JE MESTO KATEDRAL, REVOLUCIJE, GRADOV, SPOMENIKOV. PARIZ JE V MARIKATEREM OBDOBJU POMENIL SREDIŠČE EVROPE. MORDA SE SAMO RIM SE POHVALI, DA JE NJEGOVO IME POJEM V MISELNOSTI NARODOV, PARIZ POMENI TISTO SREDIŠČE, IZ KATEREGA JE PRODIRALA CIVILIZACIJA, OD KODER SO PRIHAJALE POLITICNE, TEHNICNE, GOSPODARSKE TEŽNJE, BILO JE SREDIŠČE MODE, UMETNOSTI, LITERATURE. S PARIZOM SO TESNO POVEZANA IMENA HUGO, FLAUBERT, BALZAC, ZOLA, BERLIOZ, ROSSINI, PASTEUR IN NEŠTETA DRUGA...

Če pomeni Pariz kulturno žarišče tujcem, je to še mnogo bolj za Francoze. Toda Francija je velika, raznolika dežela. Ko potujemo po njej, se nam odkriva vedno kaj novega, drugačnega, vsekakor mnogo različnega od Pariza samega. Ko se podamo na potep po južnem delu našletimo na pokrajine, v katerih se zajeda Sredozemsko morje. To je znamenita

Azurna obala z mesti MONACO, NIZZA, CANNES, ST. TROPEZ in razgibani MARSEILLE. Vozimo v kipeče gore Pirinejev ter se na drugi strani ustavimo ob Atlantiku v letoviškem BIARRITZU.

DOBRA STARA FRANCIJA — TO JE VSE MINILO

Imenitna kuhinja, konjak, borodjec, šampanjec, portojec, Folies Bergeres... To je

vse mimo. Francozi se ne znajo več zabavati. Če bi vam rekli, da zaprite oči in si skušate v duhu naslikati podobno Francijo, bi verjetno videli veseli Pariz, Eifflov stolp, lahkožive ženske, dobro vino, imenitno hrano, starinske hiše, študente na bari-kadah, generala de Gaula, morda še slavlolo zmage. Ne boste pomislili na veletrgovine, nebotičnike, široke avtomobilске ceste, dinamične managerje, napredno tehnologijo in jedrske raziskave.

Predstava, kakršno imate o stari Franciji, ne velja več. Še Francozi sami se ne zavedajo, kako zelo se spreminja njihova dežela. Še vedno verjamejo v staro dobro Francijo, ki jo skušajo prikazovati bolj tradicionalno, bolj domačo, bolj izzivajočo, kakor v resnici je. Francozi še vedno verjamejo v to, da je

Francija dežela dobrih stvari in življenjskih užitkov. Toda primer Pompidou je na veliki tiskovni konferenci pred kratkim slikovito povedal, kar skuša Francozom že zdavnaj naslikati s svojimi filmi Jacques Tati:

»Dobra stara Francija — imenitna kuhinja, Folies Bergeres, veseli Pariz, visoka kultura, šampanjec, borodjec in burgundec — to je vse minulo. Franciji se že pozna pečat industrializacije, ekonomske revolucije. Naši industrialci spe za delovnimi mizami in garajo, da bi bili prvi v tehnologiji, načrtujejo in se zgledujejo po Ameriki...«

Ekonomski razvoj pa vpliva tudi na človekovo okolje. Francija ima vedno bolj umazane reke, velike stavbe se vzdigujejo proti nebu, ki ga prepreda čad iz velikih dimnikov, stanovanjska naselja pa požirajo obdelovalna polja. Le 13 odstotkov Francozov živi na podeželju. Mesta kot so CEAN, DIJON ali GRENOBLE, imajo danes še enkrat več prebivalcev kot pred četrto stoletje. Vsak šesti Francoz pa živi v Parizu.

Vsi bi radi udobje in razkošje. Podeželjanke v vsem posnemajo Parižanke in njihovo modo. Moderni bari, supermarketi, avangardna gledališča — vse to snema staro patino in spreminja podeželje v pariško predmestje.

Ob koncu tedna se vsa Francija požene na ceste. Mladi po svoje, stari po svoje, kajti francoska družina je v razvoju — ni več patriarhalna kot nekoč.

AZURNA OBALA

Dober poznavalec tega dela sredozemlja JAN BRUSSE je napisal naslednje: »Jutro se prebujajo. Južno sonce sije v sobo. Skozi okno vidim modro in bleščečo nebo. Naj bo prvič ali stotič — ob tem prebujanju dneva nad Azurno obalo občutim vse kot pravljico. Obdaja te mil, prijeten zrak, ko stopiš k oknu. Prekipevajoče barve, ki jih zagledaš, so resnica. Mbrje je sinje modro in hladno. Nebo nad njim je vedno za ton svetlejšje. Rdeče, sive ali bele skale tvorijo razlomljeno črto, ob kateri se koketno penijo drobni valovi azurno modre vode. Neposredno poleg cvete rumen pramen nežne mimoze. Zraven nje je listje tropskih palm. Ob gorah, ki zapirajo pot severnim vetrovom, so srebrno sivi oljčni gozdovi. Srečamo tudi ponosno cipreso. Posebno vrednost v tej močni luči imajo stare kmečke hiše s svojimi debelimi zidovi...«

GENOVA IN CAMPO SANTO

Pred nami se dviga mogočni KOLUMBOV spomenik. Ob rojstni hiši moža, ki je

u je nato ubili? Morda je ranjen pobegnil in nato izkrvaval kakšni luknji? Morda je pribežal do Save, jo je prebrestil in pri tem utonil. Očitno je bilo, da nas je Javorniku nekdo izdal. Z Javornika so lahko po telefonu obvestili žandarmerijo v Zavrčnici, ki nam je prišla naproti in na Potokih postavila sedo. V temni noči nas niso mogli prepoznati. Lahko bi se seljali na delavce ali na

svojo patroljo. Zaseda je morala vedeti, da gremo po cesti mi trije, zato je streljala brez opozorila.

OPOMBA:

- 1 Zbornik dokumentov o NOV, knjiga VI/1 str. 127
- 2 Zbornik dokumentov o NOV, knjiga VI/1 str. 340
- 3 Zbornik dokumentov o NOV, knjiga VI/1 str. 341

KONEC

na Slemu je takole zabeležil fotoamater Stojan Valodi

vsa od novi svet se ustavi-
ste. KOLUMB je bil rojen
ivo. Genovezan — velik človek in
i je vel raziskovalec. Odkritelj
je nova sveta kaže z eno roko
i ar. napol, njegov obraz pa je
bolj naguban.

de- Mo nas je zdrsnil otro-
SE škopogreb — belo ovešeni
tro. ko so šli drug za drugim
sije. z omnimi plašnicami na
mo. oči ki so bile videti kot čr-
bo. na črta, mrliški voz pa je
pre- bil podoben prestolu. Za
rno. njih žalovalke in žalovalci,
rav- okoli nas pa toplo južno son-
sten. ce brezmejno temno mo-
Pre- dro morje.

za- Me... S PONTE MONU-
je. MBIALE je lep razgled na
ebo. razpetljeno VIA XX. SET-
ve. TEBRE. Od tod vidiš v vr-
oele. to starih palač in v globine
čr- mrtih dvorišč. Lahko ku-
pe- ka skozi nezavešena okna v
rno. skromne domove malih urad-
než- nikov — za njo pa se kot
e li. temno modra brezmejna sen-
rah, ca zagrinja morje, ki vabi
ve- in ljublj. Pod nami je šu-
pljč. me, nočno življenje prista-
po. niš...

red- Gova je največje prista-
ajo. niš Mediterana. V Genov
jimi. je di svojevrstno poimenova-
je. nic. Tako so ulice z
im. imenom UPANJE, USMILJE,
VO. BELI KRIŽ, JEZUSO-
VO. ULICA, ulica NEGOTO-
VO. TI in podobna imena.

goč. Sredozemec bi dal vse, da
nik. se brani njegovo ime in
i je sprijin za vse večne čase. Do-

gaja se, da se želi videti vkle-
sanega v marmor tudi po-
prečen zemljan.

Take in podobne primere
smo videli na CAMPO SAN-
TU — največjem pokopali-
šču na svetu. Pokopališče le-
ži na vznožju hriba, nanj se
vzpenjajo arkade. Nagrobni-
ki so veličastni. Vrednost
marmornih nagrobnikov ce-
nijo na več sto milijard ita-
lijanskih lir. Kjer se prične
večnost, naj vse osebno izgi-
ne. Tu stoji žalujoča vdova
iz marmora in obupno trka
na vrata groba. Tam stoji žu-
pan Genove in zdi se, da še
mrtev govori: »Peter, klobuk
dol, kajti jaz sem genovski
župan!« Ali pa malo naprej,
kjer se je dala upodobiti v
marmor vsa družina, kako
stoji okoli smrtne postelje
svojega očeta. Enakih in po-
dobnih primerov je nešteto.
Spodaj v dolini se je kot čas,
ki je odtekal vafila reka TER-
RENTE.

FESTINA LENTE

Gornji izrek HITI POCASI
— NE PRENAGLI SE, je na-
nastal pod rimskim soncem
strogo veljaven pa je za vse
Sredozemlje. Poleg samozave-
sti in poveljevanja samega
sebe, je skoraj za vse Sredoz-
zemlje značilna tudi omalo-
važevanje dela in lagodno živ-
ljenje.

(Se nadaljuje)

71

Vsega tega Žef seveda ni našteval, marveč je učitelju Miklavčiču samo pritrdjeval, saj je govoril resnico, tudi potem, ko je govoril o odporu, o neki tajni narodnjaški organizaciji, ki se že bori proti Italijanom in ki se imenuje TIGR.

— Tigr... Ali je ali ni ris; tivec — se je učitelj zatekel k Žefu, da bi pritrdil, a se je tedaj oglašil Vipernik in se ponorčeval iz učiteljevega izgovarjanja e, ki ga je izgovarjal kot i.

— Ris ali tigr? — je vprašal, drugi pa so se smejali.

— Tigr, — se je tedaj oglašil Žef, toda učitelja je Vipernikov posmeh vrgel iz tira. Poslal je Vipernika na hodnik, potem pa jim napravil dolgo pridigo o narodni zavednosti in nezavednosti ter o nerazumljivi vseenosti za usodo neosvobojenih bratov na Koroškem in Primorskem. Dajal jim je za vzgled srednješolsko mladino, ki se v Ljubljani zbira v srednješolskem klubu Zora.

— Ustanovil so ga na pobudo zavednih primorskih dijakov-beguncev, je pripovedoval učitelj, ko pa ga je Žef potem vprašal, ali bi se lahko včlanil v ta klub, mu je učitelj povedal, da je ta klub samo za gimnazijce, lahko pa bi se včlanil v Jadransko stražo, kar je Žefa poparilo, saj je zopet spoznal, da v tej deželi ni tiste enakosti med ljudmi, o kateri so doma na tigrovskih sestankih tolikokrat govorili. Zato je nehal verjeti tudi v drugo učiteljevo govorjenje o organizacijah, ki krepijo narodno zavednost tukajšnjih državljanov in jih pripravljajo na boj za osvoboditev neosvobojenih bratov, o organizacijah, kakršna je na primer Orjuna — organizacija jugoslovanskih nacionalistov, s čimer pa je učitelj

— Zakaj bi ne povedali vi? Vi to bolj veste, ker ste bili zraven, — je odgovoril Vipernik.

Toda učitelj ni povedal, marveč je potegnil iz aktovke neki časnik in ga razgrnil tako, da so lahko vsi prebrali naslov Orjuna in prebral iz njega, da so tiste krvave junijske dogodke v Trbovljah leta 1924 povzročili uslužbenici Trboveljske premogokopne družbe.

— Vodilni uslužbenci, — je učitelj poudaril, no-tem pa dejal, da je to dokazal tudi proces proti povzročiteljem takratnega krvoprelitja, rudarjem, pa tudi nekaterim članom Orjune.

— Le da je sodišče z orjunaši postopalo v roka-
vica, rudarji pa so bili obsojeni na robijo, — je vpadel Vipernik.

— Ne rudarji, marveč protinarodni komunisti, — je zrasel učitelj.

— Komunisti ali nekomunisti, bili so rudarji! — je bil Vipernik prav tako trd in odločen.

— Ne bova se pripravala. Ne govorim zaradi tebe. Govorim zaradi drugih, — je učitelj pokazal na razred in hotel dopovedati, da je Orjuna pravzaprav delavska organizacija in prebral iz nekega članka, da Orjuna kliče delavstvo v zbor v enotno proletarsko fronto, potem pa vzel iz aktovke še nekaj časopisnih števil Orjune ter začel brati oster članek, naperjen proti Trboveljski premogokopni družbi.

V učiteljevem glasu je bilo ob tem branju nekaj zmagoslavnega.

— Kaj praviš k temu, Vipernik?

— Berite! Berite! Preberite še druge! — je odgo-
voril Albin.

— Če ti ne zadošča, lahko, — je učitelj bral čla-
nek za člankom, v razredu pa je nastala tišina, saj so članki razgaljali nečloveški odnos Trboveljske premogokopne družbe do rudarjev, nečloveške raz-

TIGROVEC ŽEF

MIHA KLINAR

povzročil samo nemir v šolskih klopih, kar ga je vnovič razkačilo, da je začel razred zmerjati z bolj-
ševiki, z brezdomovinci in protinarodnimi elementi.

Žef danes po dveh mesecih da na učiteljeve bese-
de o narodni zavednosti ali nezavednosti in o orga-
nizacijah, ki se borijo za osvoboditev neosvobojenih
bratov na Primorskem in Koroškem prav tako malo
kakor da Vipernik ali sošolci iz Vipernikove druž-
ne. Tudi tega ni več verjel, da je Orjuna predstavi-
nica mladih sil naroda, ki se bore proti korupciji
in diktaturi zla v državi, kakor je zatrjeval učitelj
Miklavčič, še manj pa, da bo Orjuna združila vse
zavedne sile naroda, katerim naj bi se pridružilo
tudi delavstvo v enotno proletarsko fronto, in ure-
sničila samovladlo globokega dela in brezkompro-
misnega poštenja ter enakih pravic za vse.

Žef bi moral biti zares slep, ko bi tem učiteljevim
besedam verjel, saj je v teh dveh mesecih spoznal,
da so take besede samo navadno leporečje, ki se ne
bo nikoli uresničilo, zlasti še zato ne, ker so med
vodilnimi člani Orjune tudi taki ljudje kakor gospod
Aleš, ki ga je videl za prestolonaslednikov rojstni
dan oblečnega v črno uniformo, ki je Žefa popolno-
ma nagonsko spominjala na uniforme italijanskih
fašistov.

— Prekleti orjunaš, — je po tisti uri Vipernik
govoril o učitelju Miklavčiču, njegova, Žefa, pa je
verjetno imel za »špecarja«, učiteljevega ovaduha.

»Zato me ne more. Pa mi dela krivico,« misli Žef
na Vipernika, h kateremu ga že od takrat nekaj
vleče in bi rad postal njegov prijatelj, saj je Viper-
nik fant, ki se tudi učiteljem ne pusti pritisniti
k tlom, kadar bi jim pri pouku radi vsilili nekaj, kar
je v nasprotju z resničnim življenjem, ki ga živijo
delavci. »Morda me celo dolži, da sem jaz povedal
učitelju, kaj je zabavljaj čez Orjuno,« pomisli Žef
na naslednji teden, ko je učitelj Miklavčič takoj, ko
je stopil na kateđer, poklical Vipernika in ga poval,
če si upa pred njim ponoviti, kar je govoril o Orjuni.

— Upam, — se je oglašil Vipernik.
— Ponovi! — se je zapil vanj učitelj s pogledom,
kakor da ga bo z njim ubil, in terjal, naj ponovi,
kaj so pred leti počeli orjunaši v Trbovljah.

mere, v kakršnih živijo rudarji ob bednih mezdah in
večnem strahu pred brezposelnostjo, napadali vodil-
ne uradnike in njihove zaslužke vzporejali z revnimi
zaslužki rudarjev, skratka pisali vse, kar so delavci
čutili na svoji koži...

Tudi Žef je poslušal in kakor sleherni, ki ga pri-
tiska življenje in ga bije s krivico, čutil nekakšno
zadoščenje in bil hvaležen piscu, ki si je upal s taki-
mi stvarmi pred javnost in jo opozarjati, da je to
nečloveško, da je treba krivici, ki jo trpijo delavci,
napraviti konec. Verjel je, da se bo za delavstvo po-
stavila oblast, če bo postala taka, kakršna je zahte-
val člankar, in da bo kaznovala tiste gospode, doma-
če in francoske lastnike Trboveljske premogokopne
družbe. Žef ni vedel, da je učitelj bral že več kakor
dve leti star časopis. Zato je tisti hip še verjel uč-
telju, ko je govoril, da se Orjuna bori za skupno
ljudsko, s tem pa tudi za delavsko stvar.

— Kaj pravite? Je zapisano, kakor je res? — je
vprašal učitelj Miklavčič.

— Res, — so pritrdjevali nekateri, med njimi Žef.
Potem pa se je učitelj zmagoslavno zagledal v Vi-
pernika.

— Si zdaj slišal? Ti je zaprlo sapo? — je rekel.
Toda Vipernik se je samo nasmehnil, prezirljivo,
kakor zna to samo on, kadar se prepara z učiteljem.

— Pa ste prebrali vse? — je vprašal in z nepriča-
kovanim vprašanjem učitelja zbegal.

— Vse... vse... Slišal si, — je učitelj zardeval
in lovil sapo, pri tem pa kakor vselej, kadar so ga
učenci spravili v zadrego, z očmi mežikal, tako da
so mu veke in trepalnice naglo migotale kakor pro-
sojna krilca kačjega pastirja.

— Je vaša Orjuna samo to pisala o Trboveljski
premogokopni družbi, — je Vipernik vrtal.

— Mislim, da je dovolj. Povedano je vse, — je
ikal v svojem narečju.

— Povedano je res.

— Ti bi kajpak raje videl, da bi naše orjunaško
glasilo ne pisalo o tem...

— Pisalo je že, pisalo, pa tudi preklicalo, — je po-
udaril Vipernik in s svojim poudarkom spet spravil
učitelja Miklavčiča do zardevanja in mežikanja.

Krajevni praznik na Javorniku

Na območju krajevnih skupnosti Javornik — Koroška Bela vsako leto praznujejo 4. septembra krajevni praznik. Na ta dan se prebivalci Javornika in Koroške Bele spominjajo petih domačinov: Franca Podgornika, Ludvika Stražišarja, Albina Šavlija, Karla Kragolnika in Franca Frelaha, ki so jih Nemci pripeljali in ustrelili za pokopališkim zidom.

Spremembe v vodstvu Društva upokojencev Jesenice

Izvršni odbor društva upokojencev Jesenice je na zadnji seji razpravljal o ostavki, ki jo je dal Nande Pogačnik in o nekaterih kadrovskih spremembah v vodstvu društva. Da bi društvo uspelo realizirati program dela, so sprejeli nove zadolžitve v odboru. Dolžnost podpredsednika društva je prevzel Franc Tepina, predsednik komisije za gospodarstvo je poleg komisije za rekreacijo, kulturo in oddihe prevzel Polde Ulaga, predsednik nadzornega odbora je ponovno Anton Korenc, članstvo nadzornega odbora pa je dopolnil dr. Vinko Zalokar, medtem ko bo v stanovanjski komisiji zastopal društvo upokojencev Jesenice njen predsednik Janko Verdnik.

Dopisujte v Železarja

Letošnje praznovanje bo v primerjavi s prejšnjimi leti nekoliko drugačno, oziroma spremenjeno. Družbenopolitične organizacije Javornika in Koroške Bele so v program letošnjega praznovanja najprej uvrstile izlet na Medji dol, prek Svečke na Pristavo. Udeleženci izleta se bodo zbrali v nedeljo 2. septembra ob 6. uri zjutraj pred trgovino Rožce pri Žvabu. V ponedeljek 3. septembra na večer pred praznikom predvidevajo ob 18. uri koncert pihalnega orkestra Jesepiških železarjev. Po kratkem nagovoru bodo k grobovom talcev in padlih borcev na pokopališču na Koroški Beli ter k spomeniku padlih borcev odnesli vence.

V četrtek 6. septembra ob 19. uri pa krajevna organiza-

cija SZDL ter krajevna skupnost Javornik in Koroška Bela organizirata zborovanje vseh občanov, na katerem bodo tolmačili osnutek nove republiške in zvezne ustave. Zborovanje bo v dvorani delavskega doma Albina in Julke Pibernik.

V soboto 8. septembra pa se nameravajo udeležiti srečanja borcev NOV združenega podjetja Slovenske železarne, ki bo na Pokljuki. Na Pokljuko se bodo odpeljali s posebnim avtobusom.

Kot vsako leto bodo tudi letos primerno uredili grobove padlih borcev in talcev na starem pokopališču na Koroški Beli, očistili okolico spomenika padlih borcev in uredili spominska obeležja, ter plosče padlim borcem.

Seminar za novosprejete komuniste

V četrtek, 23. avgusta je bila seja ideološke komisije pri občinskem komiteju Zveze komunistov Jesenice. Na seji so obravnavali program uvažalnega seminarja za novosprejete člane ZK. Tak seminar so v okviru delavske univerze organizirali že v lanskem šolskem letu. Sklenili so, da je treba lanskega letnega seminarja spremeniti in dopolniti z aktualnimi temami. Rok za izdelavo programa je 5. september, kajti po predvidevanjih naj bi se seminar začel že v oktobru.

Seminarja se bodo moral obvezno udeležiti vsi novosprejeti člani v Zvezo komunistov in tisti člani, ki seminarja lani niso obiskovali. Na osnovi lanskega izkušenj so se domenili, da bo

potrebno zaostri odgovornosti do udeležbe na seminarju. Seminar bo obsegal približno 40 ur predavanj in razgovorov, trikrat tedensko v večernih urah. Sekretarji osnovnih organizacij Zveze komunistov morajo imeti do 15. septembra razgovor z novosprejetimi člani Zveze komunistov glede udeležbe, poslati pa morajo tudi seznam tistih, ki jih predvidevajo za sprejem v Zvezo komunistov v tem letu. Dogovorili so se tudi, da morajo sekretarji aktivov na sejah sekretariata sprejeti programe ideološkega izobraževanja.

Na torkovi seji so tudi sklenili, da bo v začetku septembra seja sekretariata aktivna prosvetnih delavcev, do 15. septembra na aktiv.

Novice iz radovljiske občine

Prihodnji petek in soboto 7. in 8. septembra organizira občinska konferenca SZDL, v sodelovanju z delavsko univerzo v Mladinskem domu v Bohinju seminar za predsednike KO SZDL, svetov krajevnih skupnosti, sekretarje osnovnih organizacij ZK in predsednike nekaterih sindikatov in mladinskih organizacij. Na seminarju bodo obravnavali temeljna načela zvezne in republiške ustave, družbeno politično in ekonomsko ureditev SFRJ in SRS, delegatski sistem in organizacijo javne razprave. Seminarja se bo udeležilo predvidoma okoli 100 slušateljev.

V sredo, 5. septembra bo svet krajevnih skupnosti Radovljica razpravljal o svoji dejavnosti za 1. polletje 1973. V tem obdobju je bilo zlasti na komunalnem področju storjenih izredno veliko akcij. Postavljena je bila nova tržnica, obnovljeni so bili mestni nasadi, urejeno kopališče in camp, asfaltirano nekaj novih ulic, predvsem pa je očiten napredek v čistoči ulic in okolja. Uspeli so plod tudi tesnega sodelovanja s krajevno konferenco SZDL in drugimi krajevnimi organizacijami in društvi.

Komunalna komisija pri KS Radovljica, ki sodi med najbolj prizadevna delovna telesa krajevnih samouprave, je na torkovi seji sklenila, da se čimprej postavijo po mestu in okoliških vaseh, ki spadajo v radovljisko krajevno skupnost javne table za plakiranje. Odslej bo prepovedano vsakršno lepljenje lepakov na drugih mestih.

Sindikalna organizacija tovarne Veriga Lesce je v prvem polletju dotirala v solidarnostni sklad pomoči svojim članom 12.900 din, za športno dejavnost 7.650 din in za izlete 2.320 din.

Alpski letalski center Lesce je pred kratkim dobil tri nova letala, ki že služijo letos zelo živahnemu aerotaksi prometu in športnemu namenu. Letala so vredna okoli milijon novih dinarjev.

V prvem polletju 1973 je bilo v tovarni Elan Begunje 11 nesreč pri delu, zaradi katerih je bilo izgubljenih 240 delovnih dni ali 3 % več kot lani. V istem obdobju lani je bilo sicer 16 nesreč, vendar manj izgubljenih delovnih dni.

Padalcem ALC iz Lesce je izkazana od strani zvezne letalske organizacije visoka čast in priznanje. Na bližnjem neuradnem svetovnem prvenstvu v padalstvu, ki bo od 1. do 3. septembra v Portorožu, bodo leški fantje predstavljali B ekipo Jugoslavije, kot najboljša klubska ekipa Slovenije.

Prejšnji teden je obiskal radovljisko občino sekretar Zveze sindikatov Jugoslavije Marjan Rožič. Najprej se je pogovarjal s predstavniki občinskega sindikalnega sveta in LIP Bled o problemih lesne predelovalne industrije, nato pa si je ogledal prenovljeni čebelarški muzej v Radovljici.

Prihodnjo nedeljo, 9. septembra bodo na Bledu prvič po vojni pripravili spet veliki kmečki praznik. Organizatorji — TD Bled, konjeniški klub Triglav, KZ Bled bodo skušali pritegniti čim več kmetovalcev in narodnih noš, ki se bodo tako kot pred vojno predstavili s svojo dejavnostjo. Vabljeni so tudi kmetje iz okoliških vasi.

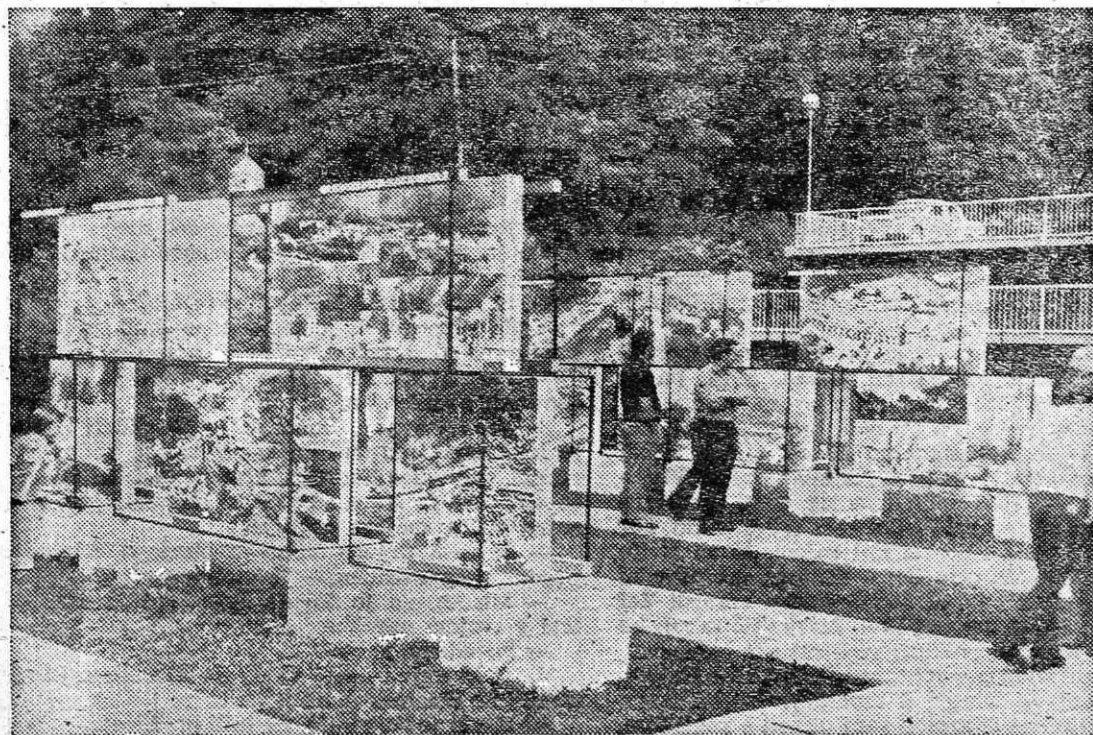
Krajevna skupnost in PGD Srednja vas v Bohinju sta s finančno pomočjo bohinjskih podjetij zavezili vaški potok in uredili 22 m dolg, 8 m širok in 2 m globok bazen, ki bo služil za protipožarne namene in za kopanje vaščanov v letnih pripekah.

Na Srednji Dobravi pri Kropi so začeli delavci Cestnega podjetja Kranj asfaltirati 3 km dolgo cesto, ki povezuje vas s križiščem na glavni cesti v Lipnici. Tretjino sredstev so prispevali občani sami, ki so se obvezali tudi za prostovoljno delo pri ureditvi bankin, ostalo pa bo KS dobila kot kredit in pomoč občinske skupščine in delovnih organizacij.

Občinska statutarna komisija je v začetku tedna dokončala predlog osnutka statuta občine, ki ga bo dala v javno razpravo 1. septembra. Osnutek obsega kar 305 členov, o katerih se bodo izjasnili občani v bližnji javni razpravi.

Danes dopoldne se bo prvič po letnih počitnicah sestala koordinacijska komisija za sestavo občinskega statuta pri občinski konferenci SZDL. Pregledala bo predosnutek pravkar sestavljenega statuta občine in sprejela program javne razprave.

Posebna delovna skupina pri izvršnem odboru občinske konference SZDL je sestavila vprašalnik, ki ga bo v vzorčnem sistemu v 1500 izvodih razdelila občanom v gospodarstvu, družbenih službah, kmetijstvu, zasebni obrti in v gospodinjstvih. Vprašalnik vsebuje v uvodu pojasnila o novem občinskem sistemu, glede na ustavna določila, nato pa vprašanja o mnenjih glede organizacije, struktur in kadrovskih vodilnih mest v skupščini, družbeno političnih organizacijah in krajevnih skupnostih.

Čprav so razstavo JESENICE VCERAJ, DANES, JUTRI, že podrli, mnogi tisti, ki so jo videli izražajo velika priznanja našemu tehničnemu muzeju za izredno uspelo ureditev

Dr. Aleksander Rjazancev

Prehladne nalezljive bolezni

Prehladne nalezljive bolezni so najbolj razširjene med našim delavstvom. Prvenstveno gre za obolenja respiratornega sistema (dihal).

Sluznico nosa, paranazalnih votlin in epifarinksa je treba gledati kot del respiratornega sistema. Obolenja gornjih etaž respiratornega trakta so: akutni in kronični nahod, vnetje obnosnih votlin, polipoze nosu, deviacija nosnega pretina, adenoidne vegetacije, vnetje goltanca, vnetje žrela in angine. Vsa ta naštetja obolenja vplivajo na spodnjo etažo respiratornega sistema kot so: sapnik, sapnice in alveole, oziroma pljučni epitelj.

Pravočasna operacija krivega nosnega pretina preprečuje vnetje obnosnih votlin, kronično vnetje žrela in traheobronhitis. Isto velja za ponavljajočo se kronična vnetja srednjega ušesa, ki je v povezavi z zdravstvenim stanjem nosu in epifarinksa. Sanacija nosu pomeni istočasno sanacijo ušesnih obolenj.

Že od nekdaj je izrednega pomena Waldayerjev limfatični sistem pri nastanku nekaterih otolarinoloških obolenj. Zaradi obolenja tega sistema sta pomembni dve pripombi:

I. Adenoidne vegetacije in velik mandeljni so škodljivi in jih je treba z operacijo odstraniti. Z odstranitvijo se odstranijo tudi gnojni fokusi, ki pomenijo žarišče obolenj.

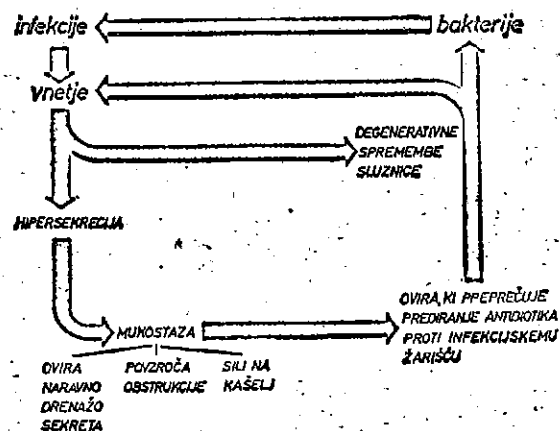
II. Konzervativci pa zagovarjajo fiziološko funkcijo obeh organov in se ne strinjajo za operativni poseg.

Naše mnenje glede profilakse pa je, da se adenoidne vegetacije in mandelji odstranijo s pripombo: operativni poseg ni indikacija za preprečitev prehlada, ampak zato da se utrjuje proti prehladu.

Infekcija s kratko inkubacijsko dobo nastane zaradi virusov pri podhlajeni sluznici respiratornega sistema. Neprijetno stanje akutnega prehlada je katar. Pomembna kataralna vnetja so:

1. nahod
2. vnetje žrela
3. vnetje goltanca
4. vnetje sapnika
5. vnetje sapnic

Shematični pregled nekaterih infekcijskih stadijev dihalnih potov

VAŽNI ZNAKI (SIMPTOMI) PRI OBOLNJU RESPIRATORNEGA SISTEMA

Mnogo prehladna obolenja povzročajo podobne znake in ugotovitve, zato jih navajamo skupaj kot si slede.

1. KASELJ

Kašelj je obrambni mehanizem proti eksogenim in endogenim tujkom v dihalnih poteh. Ker je kašelj refleksno dogajanje ima svoje: receptorje, aferentno pot, center, eferentno pot in efektorje. Refleks kašlja začne s kratko in globoko inicialno inspiracijo, pojačano ekspiracijo, ki je osnova kašlja.

V začetku pojačane ekspiracije se glotis zapre, subglotični pritisk močno narašča in ko premaga odpor glotisa se ta odpre in vsebina se zaradi močnega zračnega vala pomakne za določeno razdaljo v dihalni poti navzgor ali pa se izkašlja. Ker je kašelj koristen kadar odstranjuje sekret in ostale dražee snovi, ga smemo preprečevati šele takrat, ko postane organizmu škodljiv in nevaren. Kadar je kašelj premočan in prepogost moti nočni počitek, utruja in izčrpa. Kašelj pa lahko povzroča še druge težave kot so:

- a) kašelj povzroča bolečine in hernije (kile),
- b) razširja vratne vene (zabuhlost v obraz in cianoze), zaradi otežkočenega odtekanja krvi iz ven v desni predvor vsled zvišanja intratorakalnega pritiska,
- c) povzroča krvavitve v konjunktivi in koži zaradi poškodbe venoznih sten,
- d) omogoča emfizem pljuč, če so bronhiji zamašeni ali neprehodni,
- e) širi infekcije po pljučih ali skozi usta v okolico.

Kašelj je vedno škodljiv, če nima efekta kot npr. povzroča bolečine pri raznih procesih na pleuri, suhost goltanca, obolenje maternice, pritisk na jetrih, vranici in sapnik.

Ker je kašelj obrambni mehanizem, ga preprečujemo le takrat, če je njegova škodljivost in nevarnost večja kot je koristnost. Zato imamo razna sredstva, ki delujejo na center za kašelj.

2. IZPLJUNEK

Izpljunek je izločina respiratornih sluznic. Količina in konsistenca izpljunka je odvisna od vrste bolezni. V začetku obolenja je izpljunek svetle do bele barve, pozneje pa gost in obarvan.

Medicinsko je pomemben, kadar je gnojen ali s primesjo krvi, kar govori za okvaro pljučnih celic.

3. DISPNOE

Dispnoe je subjektivna poraba po zvečanem dihanju. Ker temelji definicija na subjektivnem občutku, se moramo za pravilno presojo dispnoe seznaniti z objektivnimi pogoji. Da pa so nam le-ti razumljivi, moramo poznati sledeče pojme:

1. pljučna ventilacija (PV) = količina zraka v litrih na minuto respirirana v mirovanju.

a) maksimalna dihalna kapaciteta (MDK) = količina zraka v litrih na minuto pri maksimalnem dihanju (določamo jo tako, da merimo PV pri četrtminutnem, kar najbolj izdatnem dihanju).

2. dihalna rezerva (DR) = $\frac{MDK}{PV}$

3. dispnoični indeks (DI) = $\frac{DR}{MDK}$

4. dispnoična točka = 60 % DI (okoli 4–5 kratna PV)

pri zdravem mirujočem človeku znaša DI okrog 90 %. Pri naporu se poveča dihanje in vrednost DI pada, in ko doseže dispnoično točko t. j. 60 %, nastopi objektivna dispnoe.

Dispnoe nastopi pri različnih ljudeh različno hitro. To zavisi od:

1. vitalne kapacitete (VK)

Čim večja je VK, tem večja je MDK in DR — zato dispnoe nastopi pozneje.

2. kondicija

Če je ta manjša, porabi človek več energije in s tem tudi PV, zaradi nje pa se zniža DR in dispnoe nastopi hitreje.

Glavni vzroki za nastanek dispnoe

I. povečan metabolizem:

Bolniki s tireotoksikoza imajo povečan bazalni metabolizem in s tem tudi večjo porabo O₂, zato je PV že v mirovanju 50–100 % nad normalo. Pri naporu pa se PV še hitreje veča in zato kaj kmalu dovede do dispnoične točke.

II. Znižan tlak O₂: (refleksno stimulira dihanje)

III. Povečani tlak CO₂: (direktno zadrži dihalni center na pojačano dihanje).

4. CIANOZA

Cianoza je v zvezi z insuficienco srca, zaradi pomanjkanja kisika v krvi. Pomanjkanje kisika v celicah ima za vzrok pomodritev predvsem ustnic

in akrov. Tudi pri pljučnih obolenjih je cianoza prisotna zaradi pomanjkanja kisika.

5. BOLEČINE

Pogostne bolečine v prsih pomenijo pljučna obolenja zaradi pleure (Pleuritis). To obolenje je pa na srečo manj pogosto. Vnetja porebrnice se pri dihanju tare in povzroča bolečino.

6. HEMOPTOE (izkašljevanje krvi)

Izkašljevanje svetle penaste krvi pomeni resno obolenje. Prisotnost krvi v izpljunku lahko različno variira. Zaradi krvavega izpljunka je nujen RTG pregled pljuč zaradi morebitne pljučne TBC ali raka bronhusov.

NALEZLJIVI ALI NAVADNI PREHLAD — NAHOD

(Rinitis acuta)

Nahod je izredno prostrana in množična bolezen gornjih dihalnih poti t. j. nosu, žrela in sapnika. Nahod povzroča virus s kratko inkubacijsko dobo.

Poleg glavobola in utrujenosti nastopi še kašelj, nosno sluznični sekret in hripavost. Bolezen traja 3–7 dni. Zdravljenje je blažilo ob zadostni količini žepnih robcev. Zato pri navadnem nahodu ni odveč nasvet: čim manj zdravil, higiena vsehvanja in obzirnost, da se virusi ne raznašajo. Zaradi nahoda so možna še druga vnetja npr. grla, srednjega ušesa in pljuč. 81 % obolenj prizadene mlade ljudi do 20 let starosti.

Akuten nahod mora postati kroničen, ki je običajno alergične narave. Kronični nahod pa lahko povzroči vnetje obnosnih votlin, tako da infekcija neomejeno prehaja iz ene votline (sinusa) v drugo.

Posebna zanimivost glede nahoda je naša martinarna. Delavci tega obrata nimajo nahoda, ker je njihova sluznica peregata tako, da se virusi ne razmnožujejo, pač pa bakterije, ki jim toplota prija. Martinarji so dovzetni za druga obolenja, ki so povzročena po bakterijah.

Pri akutnem prehladu infektu se priporoča vroče mleko z medom, lipov čaj, citrónov sok in veliko C vitamina. Za preprečevanje dražljajev ko nastopi kašelj pa se priporoča Codein tbl, oziroma sirupi. V mnogih primerih ugodno vpliva mešanica Coffeina in Luminala, Optalidona in antineuralgika. Pri nas so v precejšnji rabi inhalacije eteričnih olj.

VNETJE ŽRELA

(Pharyngitis acuta)

Vnetje žrela je pogosten spremljevalec prehlada ali pa se pojavi kot samostojna bolezen. Če nastopi kot samostojna bolezen, toplota telesa ni zvišana, splošno počutje ni slabo. Glavna nevšečnost so neprijetne bolečine pri govorjenju in požiranju. Pri pregledu služi ustne votline do žrela vidimo močno pordečelost, vendar brez vnetnih znakov.

Zdravljenje ne zahteva posebnih terapevtskih posegov, razen toplega lipovega ali kamiličnega čaja. Izredno dobro pa so se izkazali parni inhalatorji, vitaminski napitki, oziroma tople vlažne obloge kot je razvidno iz slike na drugi strani.

Večkrat se bolnikom priporoča izpiranje žrela z domačim čajem — zajbelj.

Akutna oblika bolezni se lahko zaradi slabega zdravljenja ali nezdravljenja spremeni v kronično obolenje (Pharyngitis chronica). Tu gre za dolgotrajno draženje sluznice, ki se zgosti onemogoča funkcionalno delovanje njenih sluznih žlez. Pri kroničnem vnetju žrela sta možna dva momenta t. j. da pride do povečanega izločanja sluzi ali pa prenehanja izločanja sluzi. Če sluznica ne izloča več postane gladka in suha.

Kadar je sluznica popolnoma suha ima izgled kot bi bila lakirana.

Stalna suhost sluznice (Pharyngitis sicca) močno prizadene bolnika, predvsem v jutranjih urah, ker ga to neprestano draži.

Zdravljenje kroničnega stanja je težavno. Pravih zdravil ni. Priporoča se morska in gozdna klima. Nekateri zdravniki tuširajo sluznico z različnimi snovmi, predvsem z rastopino srebrovega nitrata (AgNO₃) in cinkovo rastopino (ZnSO₄).

Poleg tega je potrebno nekoliko besed o bolečini faringealne disfagije t. j. o bolečinah žrela pri požiranju zaradi lažjega diagnosticiranja ostalih obolenj.

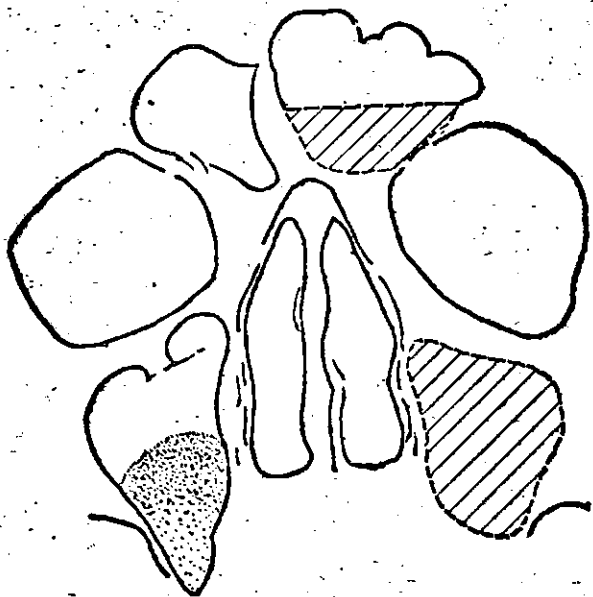
A. AKUTNA STANJA S TEMPERATURO

1. Akutna angina
 - kataralna eritematoza
 - psevdomembranozna: difterija
 - pnevmokokna, stafilokokna
 - streptokokna
 - vezikularna: Herpes, Herpes zoster, Penfigus, (Nadalj. na 12. str.)

(Nadalj. z 11. str.)

Herpangina (zaradi razlikovanja od Coxakie virusa A)

- ulcerozna: Vincent, sifilitična
- flegmonozna: maligna difterija, sifilitični čankar, angina od protina.
- 2. Lingvalne tonsile
- kataralne
- flegmonozne
- tuja telesa

RÖNTGENSKA SLIKA

VNETJE OB NOSNIH VOTLINAH

3. Difuzne infekcije faringealnega zidu
 4. Retrofaringealni abscesi, latero-faringealni abscesi.
 5. Ekstenzivni peri-farigo-larengitis
 6. Septikemija: Bechce-tov sindrom: aftozne bu-balne in gingivalne ulceracije, cervicitis.
- B. PROTRAHIRAN RAZVOJ S TEMPERATURO**
- infektivna mononuklezoza,
 - težka ulceronekrotična angina,
 - akutna levkemija, agranulocitoza,
 - faringo — laringealna granulatoza,
 - tuberkuloza, sekundarni sifilis
- C. KRONIČNA NEFEBRILNA OBLIKA**
- kronični faringitis,
 - kriptogeni tonzilitis,
 - ulceracije: tuberkuloza, rak, sifilis,

TRI NAZUČNE OBLIKE PRI UPORABI VODE V MEDICINSKE SVRHE: KOT SO PRIEDNITZ-OVA, KNEIPP-OVA IN SCHLENZ-OVA METODA. VSAKA ZA SEBE IMA POSEBEN NAHEN, KER SE UPORABLJA ZA CELO-ŽNO TELO, KI NAJ DUBI PRVOTNO NOČ.

Za enkratno obilje potrebujemo karano rjuha, ki se dobro prilaga telesu in nato še vročeno obojico, ki vpija vlogo.

Prilaz, kako se morajo rjuha položiti in stari celo tela

Nahajanje ostane tesno ob telesu do polnoči. Uporablja se pri prehladih in šibkejših obolenjih.

- menopavzna parastezija,
- stiloidni nastavek,
- cervikalna artroza,
- primarna neuralgija IX. kranialnega živca,
- alergije.

VNETJE GOLTANCA (Laringitis acuta)

Vnetje goltanca se čisto pojavlja v spremstvu drugih obolenj respiratornega sistema. Običajno bolezen povzroči virus, ki mu sledi bakterije. Torej gre za mešano okužbo. V začetku nastopi žgečkanje in kašelj. Temu sledi hripavost, pekoči občutek in bolečina v vratu. Sluznica goltanca postane hiperemična in prekrita s sluzjo. Posebno izrazita je hiperemija pri gripi. Vnetje goltanca se lahko širi navzdol v sapnik. Nastopi vnetje sapnika (Traheobronhitis ac.). Možno pa je da se vnetje širi še bolj navzdol v same sapnice. Obolenje sapnic je bronhitis (Bronhitis acuta). Bolezen se lahko širi še nižje v predele do bronhusov in pljučnega tkiva.

Značilen znak pri vnetju goltanca je brezglasnost (Aphazija). Zdravljenje je slično prejšnji bolezni. Od bolnika se zahteva, da ne govori in ne vdihava mrzlega zraka. Mrzle pijače in kajenje je strogo prepovedano.

Pri tej bolezni poznamo tudi kronično obliko, predvsem zaradi spremembe na sluznici. Sluznica je močno edematozna in vlaknasta. Povrhnji epitel sluznice je močno spremenjen. Kadar se sluznica suši govorimo o suhem vnetju goltanca (Laringitis sicca).

Zdravljenje kroničnega vnetja goltanca je v tem, da se tvori zadosti sluzi. Pri izredno dolgi hripavosti je potrebna izredna previdnost, da ne spregledamo morebitnega rakastega obolenja.

ANGINA (Tonsillitis acuta)

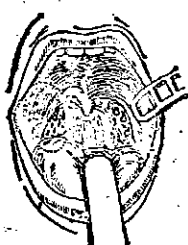
Angina je pogosto kapljično infektivsko obolenje, povzročeno po stafilokokih, streptokokih, pneumokokih, virusih. Povod za nastanek angine je prehlad.

Bolezen nastopi takoj z vročino 38–40°C, glavobolom, bolečinami v sklepih in bolečinami pri požiranju. V žrelu ima bolnik občutek suhosti. Mandelji pordečijo in postanejo steklastega sijaja. Na vratu čutimo povečane bezgavke. To je navadna kataralna angina. Pri hujši infekciji pa so mandelji prekriti z rumenkastimi gnojnimi čepki ali belkastimi lisami. Običajno preneha vročina v treh do petih dneh. Možno pa so komplikacije in pojavi se peritonzilarni absces (zbiranje gnoja).

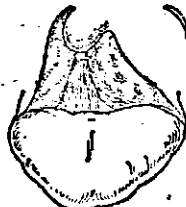
Na strani, kjer je absces izboklina, bolnik govori kot bi imel v ustih tujek. Telesna toplota se znižuje, težave pri požiranju pa ostanejo. Hude komplikacije nastanejo takrat, kadar mikroorganizmi prispejo v žile mandeljev. Tvorijo se mali skupki, potujejo v krvni obtok. Mikroorganizmi se naselijo na srčne loputke, v ledvice in sklepe. Možno so nova žarišča. Posledice so: vnetje srčne mišice, vnetje ožilja, srčnih loputk. Ob vsem tem nastane akutni reumatizem sklepov ali pa vnetje ledvic.

Diagnosticiranje angine je enostavno, kadar ima bolnik pritožbe o bolečinah na vratu. Za pregled angine je potrebna žepna svetilka in lesen loparček. Nikdar ne smemo pozabiti na preboleli angini kontrolirati urin zaradi morebitnih posledic obolenja.

Zdravljenje angine se prične z mirovanjem v postelji. Prehrana naj bo lahka in tekoča, pijače pa tople v obliki domačih zdravilnih čajev. Priporočila se ggranje žrela z jabolčjem. Pri hudih gnojnih anginah so dobre vroče obloge okoli vratu, pri tonzilarnem abscesu pa ledene. Od farmacevtskih sredstev je najboljši Penicilin, pri peritonzilarnem abscesu incizija abscesa.

ANATOMSKA LEGA MANDELJEV

PERITONZILARNI ABSCES

Kadar angina ne reagira na terapijo je vedno treba pomisliti na druga obolenja:

1. Nezadostno ali neadekvatno zdravljenje z antibiotiki (predvsem, če je prisoten streptokok)
2. Imunološke spremembe
3. Infekcijska mononuklezoza
4. Limfosarkom
5. Levkemija
- Povečani mandelji
- obojestransko
- Infekcija: Tonsillitis simplex, Septikemija, Mononuklezoza, Sifilis, Tuberkuloza (težko splošno dihanje).

Tumorji: Hodgkinova bolezen, levkemija.

Enostransko:

Splošno: običajne infekcije, kamen ali tujek v tonzili, sarkom (limforetikularni), epitelom, discembrioni; če je izgleda nekrotičen: flegmona, maligna difterija, sifilitični čankar (primarni efekt), angina pri artritis urika.

Delno: paziti na aneurizmo, fibriom, adenom.

Ulcerozni mandelji:

1. Vincet-ova angina
2. Infektivna mononuklezoza
3. Agranulocitoza
4. Akutna levkemija
5. Neoplazme
6. Sifilis
7. Tuberkuloza

KDAJ SE OPERIRAJO MANDELJI?

Zaradi težav pri govorjenju, dihanju, spanju, petju, požiranju in stalnih anginah je potrebna operacija (Tonsillectomia). Zaradi zadrževanja bakterij in gnoja na mandeljih se bolezen slabša, ker je to stalno žarišče (fokus). Kronično vnetje mandeljev nastane po enkratnem akutnem vnetju ali pa po večkratnih obolenjih. Povzroča lokalna in splošna obolenja, vnetje po vsem telesu in kriptogene sepse. Fokus je latenten dokler ne pade rezistenca. Fokus leži nekoliko na stranskem tiru, to se pravi, da je zaprt izhod v zunanji svet. Tudi latentni bolniki niso zdravi, nimajo apetita, slabo se počutijo, imajo male temperature in tahikardne napade.

Patoanatomsko gre za hereditarne predispozicije kot so timolimpoplazija hiperplazija, limfatičnega aparata, predvsem foliklov. Torej gre le za odgovor na infekt. Lažne so stisnjene, tonsile so velike, blede, napete in gladke, kript pa ni videti. Tega je pri mladih zaradi slabega stanovanja, higienskih razmer, dolga pot v šolo in slaba voda. Vse to je odgovor na stalne vnetne strese. Najprej se poveča tonzila faringika. Ščasoma folikularni elementi v steni kript propadejo in jih nadomesti vezivo, pri čemer nastane rdeča trda tonzila. Pozneje se vidijo lakune in stene kript so različno skrčene in izgleda kot steklenica, v kateri se nabira detritus (mrtnina). Tonzile ali mandelji so v nivoju lokov, ki se manjšajo na škodo folikularnega aparata. Folikularni aparat je majhen, ne nevaren organ v primerjavi z velikim mandeljem. Večkrat vidimo na lokih brazgotine po abscesih. Najpogostejši vzrok folikularnih obolenj niso le mikroorganizmi, ampak njihovi strupi (toksini), sledi slabo zobovje.

Tonzila se pri pregledu ne da luksirati, posebno važna je faza supratonzilaris, ker iz nje priteče gnoj. Pri odraslih so tonzile zaraščene pordečele, trde, velike. So pa tudi krhke, razbrzdane in majhne. Gnojni čepki po odstranitvi iz tonzile močno smrdijo. Če so čepki iz epitelja ali zaradi hrane, še ni tako hudo, če pa so čepki iz gnoja, je to hud znak bolezni (streptokokna ali Plaut-Vincetova angina). Bolniki s kronično angino imajo bolečine in zatrdline v mandibularnem loku, to pa ni znak, da je Waldeyerjev obroč bariera odpovedal. Kadar je v družinski anamnezi (družinski zgodovini bolezni) reumatoza je treba vedno pomisliti na kronično angino.

Za nadaljnje ukrepanje je potreben pregled zob, ustne sluznice, ust žrela, goltanca in krvi. Tudi če najdemo kronično tonzilo ne moremo vedeti, če je to fokus. Vedno je potrebno najprej sanirati zobovje in šele tedaj odstranjevati mandlje. Fokusino tudi: kronično vnetje jajčnikov, tub mehurja, žolčnika ali slepiča.

Pri kronični angini gre lahko brez vnetja podčeljustnih bezgalk, ker gre transport strupov po venah.

Se nadaljuje

Ob ustavnih razpravah

ZVEZA KOMUNISTOV IN SOCIALISTIČNA ZVEZA DELOVNIH LJUDI V OSNUTKU NOVE USTAVE

V devetem poglavju temeljnih načel osnutka nove ustave Socialistične republike Slovenije so opredeljene funkcije družbenopolitičnih organizacij. V primerjavi s sedanjo ustavo so naloge oziroma posamezne funkcije družbenopolitičnih organizacij mnogo bolj konkretno in določeno opredeljene. Jasno so opredeljene odgovornosti družbenopolitičnih organizacij pri zagotavljanju osnovnega političnega kurza v našem razvoju. Le-te se prepletajo z odgovornostjo vseh faktorjev, ki delujejo v našem družbenopolitičnem življenju.

ZVEZA KOMUNISTOV, ki je bila pobudnik in organizator narodnoosvobodilnega boja in socialistične revolucije, je v sedanjem boju za uresničevanje socialističnih samoupravnih odnosov oziroma družbenoekonomskega položaja delovnega človeka v družbeni reprodukciji, zavestna nosilka teženj in interesov delavskega razreda, po zgodovinski opredelitvi pa tudi organizirana idejna in politična sila delavskega razreda in vseh delovnih ljudi na čelu graditve socializma in uresničevanja solidarnosti delovnih ljudi ter bratstva in enotnosti narodov in narodnosti Jugoslavije. V okviru socialistične demokracije in družbenega samoupravljanja je »glavni pobudnik in nosilec politične dejavnosti za varstvo in nadaljnji razvoj pridobitev socialistične revolucije in socialističnih samoupravnih družbenih odnosov, posebno pa za krepitev socialistične družbene in demokratične zavesti, in je zato odgovorna.«

Kot avantgarda delavskega razreda je torej Zveza komunistov s svojim usmerjevalnim idejnim in političnim delom na čelu boja za nadaljnji razvoj socialistične revolucije in socialističnih samoupravnih družbenih odnosov. To je tudi njena ustavna odgovornost, ki si jo je Zveza komunistov pridobila po nujnosti, ne slučajnosti, zgodovinskega razvoja.

SOCIALISTIČNA ZVEZA DELOVNEGA LJUDSTVA SLOVENIJE »je prostovoljna in demokratična zveza delovnih ljudi in občanov ter vseh organiziranih socialističnih sil in najširši temelj njihove družbenopolitične aktivnosti v socialističnem samoupravnem sistemu.«

Dosedanji zgodovinski razvoj je namreč pokazal, da so Zveza komunistov in vsi subjektivni dejavniki svojo moč črpali v Socialistični zvezi in to toliko bolj, kolikor bolj so bili neposredno povezani z njo. V osnutku so zato njene funkcije in odgovornosti na mnogih mestih zelo jasno opredeljene. V njej delovni ljudje in občani ter vse organizirane socialistične sile na čelu v Zvezo komunistov »uresničujejo politično in akcijsko enotnost socialističnih sil pri usmerjanju družbenega razvoja na temeljih oblasti in samoupravljanja delavskega razreda in vseh delovnih ljudi«. Seveda pa da bo to lahko opravljala, jo osnutek nove ustave zavezuje, da obravnava družbena vprašanja in daje politične pobude na vseh področjih družbenega življenja, zavzema politična stališča in usklajuje različna mnenja in interese, seveda pa v zvezi z vsem tem predlaga tudi možne rešitve.

Odgovornost Socialistične zveze pri družbenem razvoju in uresničevanju pravic in interesov delovnih ljudi in občanov se povezuje z njeno pravico in odgovornostjo pri določanju programa politične aktivnosti ter določevanja družbenih meril za volitve delegacij in delegatov od temeljnih organizacij združenega dela do krajevnih in drugih samoupravnih organizacij in skupnosti. Delovni ljudje in občani bodo preko Socialistične zveze zagotavljali demokratično predlaganje in določanje kandidatov za samoupravne in druge družbene funkcije ter dajali predloge za uspešno delovanje delegatskega sistema.

Nova naloga, ki jo delovni ljudje in občani uresničujejo v Socialistični zvezi delovnih ljudi je tudi obravnavanje splošnih vprašanj kadrovske politike, vzgoje kadrov in določanje meril za izbiro kadrov. Delovni ljudje in občani spremljajo delo organov oblasti, samoupravnih organizacij in organov, javnih in drugih družbenih funkcij, nadzorujejo njihovo delo, izražajo kritiko, posebno glede zagotavljanja javnosti dela in odgovornosti pri delu. Socialistična zveza ustvarja pogoje za vsestransko delovanje mladih v družbenem in političnem življenju. Zagotavlja, da so delovni ljudje obveščeni in da imajo svoj vpliv na sredstva obveščanja.

Delovni ljudje in občani se bodo v okviru Socialistične zveze borili za »humane odnose med ljudmi, za razvijanje socialistične in patriotske zavesti ter pravih socialističnega načina življenja, kot tudi za odpravo pojavov, ki ovirajo razvoj socialističnih samoupravnih demokratičnih družbenih odnosov ali jim na drug način škodujejo.«

Osnutek nove slovenske ustave zagotavlja, da so družbenopolitične skupnosti za uresničevanje teh pravic in dolžnosti dolžne zagotavljati materialne in druge pogoje.

Iz opredeljenih pravic in dolžnosti delovnih ljudi, ki se prostovoljno združujejo v Socialistični zvezi, je zelo jasno razvidna odgovornost in vloga SZDL pri uresničevanju vseh določil ustave v praksi. Vse te pravice in dolžnosti postavlja Socialistična zveza kot stratega in taktika pri uresničevanju novih, ustavnih določil.

(V prihodnji številki bomo obravnavali vlogo sindikata)

Pevski zbor Jeklar pričinja deveto sezono

Jeklar, pevski zbor jeseniških železarjev bo pričel po enomesečnem oddihu v septembru z rednim delom. Tudi v prihodnji deveti sezoni, bo imel zbor tedensko po dve pevski vaji. Naštudiral bo nov program pesmi in priredil čimveč nastopov. Poleg sodelovanja na raznih proslavah, srečanjih in drugih prireditvah, bo priredil samostojni koncert na Jesenicah, gostoval na Ravnah, v Zabnici v Italiji, v Ločah na Kodoškem in v Trbovljah. V goste pa bo dobil mešani pevski zbor Slavček iz Trbovelj, mešani pevski zbor Višarski zvon iz Trbiža v Italiji in moški pevski zbor tovarne heraklita iz Ferndorfa v Avstriji. Prvi nastop v novi sezoni bo imel Jeklar že v soboto, 8.

septembra na Pokljuki, kjer bo srečanje borcev in aktivistov NOV, ki so zaposleni v slovenskih železarnah.

V svoji deveti sezoni bo zbor imel več nastopov, težil bo za nadaljnjim dvigom kvalitete in pomladitvijo pevskih vrst. Jeklar, ki je pevski

zbor jeseniških železarjev upa, da bo tudi v prihodnji sezoni deležen enake moralne in materialne podpore s strani Železarne, sindikalne organizacije Železarne, Zveze kulturno prosvetnih organizacij in kulturne skupnosti, kot doslej.

Pevcem Jeklarja

JEKLAR, pevski zbor jeseniških železarjev bo pričel v septembru z rednim delom. Prva pevka vaja bo v torek 4. septembra ob 20. uri v čitalnici Delavskega doma na Jesenicah, prvi nastop pa v soboto, 8. septembra na Pokljuki, kjer bo srečanje borcev in aktivistov NOV, ki so zaposleni v slovenskih železarnah. Aktivne, nekdanje in nove pevce vabi k sodelovanju.

Letošnji dan slovenskih planincev v Bovcu

Letošnji dan planincev bo do slovenski planinci proslavljali 8. in 9. septembra v Bovcu pod Kaninom, Rombonom, Jerebico, Mangartom in Svinjakom.

To bo vsekakor veličastna zaključna, množična prireditev slovenskih planincev v jubilejnem letu, v katerem so dosegli lepe in spodbudne dosežke. Le-ti se odražajo v mobilizaciji in aktivizaciji mladine in delovnih ljudi v vrste ljubiteljev gora, kakor tudi pri vrhunskih dosežkih perspektivnih plezalnih in alpinističnih kadrov (RI Capitan, plezalne šole, plezalna alpinistični tabori in tečaji, številne prvenstvene smeri in številne ponovitve težkih in zahtevnih plezalnih smeri). Tudi pri obnovi in povečavi ter modernizaciji številnih starih, dotrajanih planinskih postojank so dosegli lepe uspehe.

Planinci iz vseh predelov Slovenije in ostalih bratskih republik, se bodo ob zaključku jubilejne planinske sezone radi z veseljem in v velikem številu odzvali vabilu gostitelja PD Bovec. V Bovcu se bodo zbrali planinci na veliko množično planinsko slavo, povezano s številnimi izleti, turami in vzponi na bližnje skalne vrhove.

Domačini, bovski planinci, bodo pripravili dragim gostom prijeten zabavno-kulturni program. Domači preizkušeni gorski vodniki, plezalci in alpinisti bodo gostom z gorskimi reševalci pokazali gradnjo sistema žičnic na Kanin, Prestreljenik in Prevalo. Izvedeni bodo izleti na Cukljo, Rombon, Možino, Mangart in Predil. Ljubitelji bodo lahko obiskali tudi Koritnico, Balo in Bavšico, planino Golobar in dolino Lepene.

Kakor na vseh dosedanjih srečanjih ob dnevu planincev v Logarski dolini, Kamniški Bistrici in Završnici, bodo slovenski planinci tudi letos v Bovcu analizirali svoje delo in skušali začrtati smernice za bodoče v korist zdra-

ve rasti in napredka množičnega, rekreativnega planinstva in vzpona plezalnega športa in alpinizma.

Osrednja proslava bo v nedeljo, dne 9. septembra na glavnem trgu sredi Bovca, kjer bodo poleg govornikov nastopile kulturne skupine iz

Bovca, Nove Gorice, Idrije in drugih krajev, višek pa bo dosežen z nastopom folklorne skupine iz Režije.

Pridite tudi vi v soboto in nedeljo, dne 8. in 9. septembra v Bovec, da bomo skupaj obiskali čudovite, žal še malo znane bovške gore.

Jeseniški planinci pod Velikim Klekom

V zgodnji jutranji uri smo se člani Planinskega društva Jesenice odpeljali preko Korenskega sedla, po Dravski in Mollski dolini do Heiligenbluta in naprej do Franz-Josephs Höhe. V avtobusu se je zbrala pisana družina, različnih poklicev in različnih starosti. Cilj vseh je bil, da lepo preživimo nedeljo in da čim več vidimo. Mnogo udeležencev izleta je te kraje obiskalo prvič.

Vreme nam res ni bilo najbolj naklonjeno, saj so bili vrhovi okoli Velikega Kleka in sam Klek zaviti v megleno zaveso.

Šli smo do enega največjih ledenikov v Evropi — Pasterze, nato pa smo se zabavali s svizci. Hranili smo jih z bomboni in s sadjem, v zahvalo pa so nam fotomaterjem pridno pozirali. Nekateri so si ogledali prodajalne s spominčki, kupovali pa nismo ničesar razen razglednic, saj so cene previsoke.

Odpeljali smo se še na Edelweisspitze, vendar smo se zaradi slabega vremena kmalu vrnili. V Heiligenblutu smo si ogledali staro cerkev in pokopališče.

Ob povratku smo se ustavili še v Spitalu ob Milstatskem jezeru, povzpeli pa smo se tudi na Osojski grad. S tega gradu se nam je nudil lep razgled na mesta in vasi pod nami.

Kljub slabemu vremenu smo bili dobre volje. Zato so poskrbeli naš vodja Jaka Cop, predsednik Janez Košnik, Janez in Kati, ki sta ob spremljavi kitare prav ubrano prepevala, predvsem pa naš šofer Ivan Cepič, ki nas je varno vozil po vseh serpentinah, poleg tega pa je z nami prav veselo prepeval.

Ko sem se vozil po teh lepih turističnih krajih mi je pozornost vzbudilo cvetje, ki je prav povsod: na oknih, balkonih, na vrtovih, ob cestah. To daje krajem posebno privlačnost. Tudi čistoča je na višku. Nikjer ni kosčka papirja ali odpadnega materiala na tleh. Nikjer v mestu ni videti smeti, kot se to dogaja pri nas. Včasih se vprašujemo: mar bi se z malo dobre volje ne dalo napraviti tudi naših železarskih Jesenic prijetnejših, bolj čistih in bolj okrašenih s cvetjem.

Bogdan Bricej

OBVESTILO ŠAHISTOM

Igralno sezono 1973/74 pričnemo v nedeljo 2. septembra dopoldne.

Ob 9. uri bo sestanek odbora šahovskega društva, ob 10. uri pa bo začetek brzopoteznega šahovskega turnirja, ki se ga lahko udeleži vsakdo; čeprav ni član društva.

Predsednik šahovskega društva
Jesenice
Janez Zurec

Dorči in Goran premagala Sfingin raz Veveric

Dorči Kofler in Goran Rabič, danes osemnajstletnika, sta doma v Mojstrani, kjer sta tudi končala osemletko. Solanje nadaljujeta v železarskem izobraževalnem centru na Jesenicah. Oba sta odlična učenca. Doma živita skromno, kajti denarja je dovolj le za osebne potrebe.

Že v mladih letih sta se navdušila za hojo in plezanje po gorah. To je zelo drag šport. Z njuno opremo ni bilo problema. Večino opreme sta dobila od bratov Klavdija in pokojnega Zvoneta. Zelo sta bila navdušena. Najprej sta opravila začetni alpinistični tečaj in preplezala nekaj lažjih smeri. Pridno sta trenirala in želja po uspehu ju je privlačila v vedno težje smeri. Prva od težjih

Drugi dan pa smo jih z daljnogledi opazovali izpred Aljaževega doma, kako sta premagovala previsno steno in se pomikala meter za metrom nasproti njenemu največjemu uspehu. Po devetnajstih urah napore in zaigrane borbe s steno, sta zmagovalno izstopila iz stene. Izmučena in žejna sta se napotila v dolino. Nasproti pa so šli prijatelji, ki so jima nesli osvežilno pijačo in

skromni darili. Najprej so jima čestitali k uspehu in z živahno besedo pospremili do Aljaževega doma. Ta smer je bila trikrat premagana, vendar vsakokrat pod žulji mojstranskih Veveric. K temu uspehu jima iskreno čestitamo in jima želimo še večjih uspehov v naših in tujih gorah.

Besedilo:
Franc Rabič in
Ivo Skumavc

Uspel nastop šolanih psov v Lescah pri Bledu

V nedeljo, 26. avgusta je klub za vzrejo športnih in službenih psov Bled, v sodelovanju s klubom za vzrejo športnih in službenih psov v Ljubljani, organiziral na nogometnem igrišču v Lescah nastop šolanih psov. Veliko število gledalcev si je z zanimanjem ogledalo uspehe, ki so jih v poslušnosti psa, pri preskakovanju ovir in na skakalnici ter jih pozdravilo s ploskanjem.

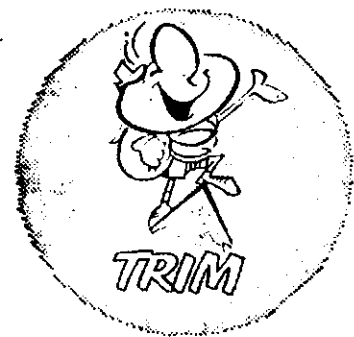
Prireditve je v celoti uspešna, videli pa smo lahko dosežene rezultate večmesečnega šolanja psov, na katerem jo prevladovala pasma nemškega ovčarja. Z uspešnim nastopom je tako poplaval trud članov kluba za vzrejo športnih in službenih psov ter lastnikov psov. Omenjeni klub, ki šteje 145 članov, vsako leto

organizira tečaj za lavinske pse pri Valvasorju in že tretje leto tudi šolo za športne in službene pse. Klub uspešno sodeluje tudi s klubi za vzrejo športnih in službenih psov v Ljubljani, Mariboru in Celju. Takšne klube imajo tudi v Kopru in Trbovljah. Omenimo naj še, da so ob koncu prireditve nastopili psi ki bodo v kratkem sodelovali v Celju, kjer bo evropsko prvenstvo.

Nastop sta uspešno vodila tov. Janez Hojan, zvezni sodnik in predsednik strokovne komisije iz Ljubljane in tov. Vladimir Grbec, mednarodni sodnik in tajnik kluba športnih in službenih psov. Za nedeljski nastop šolanih psov, pa gre zahvala požrtvovalnim članom kluba za vzrejo športnih in službenih psov Bled, ki so se zelo potrudili.

Psa TIGRA je lastnik za vsako uspešno vačo posebej pohvalil.

smeri je bila Sekločeva v Debeli peči. Potem sta se odločila za Čopov steber v severni triglavski steni. Svoje znanje sta si izpopolnjevala ne le v domačih, ampak tudi v sosednjih gorah. S prijatelji in z izkušenejšimi alpinisti sta odšla na Grossglockner. To jim je omogočil AO Mojstrana. Preplezali so Palavančinijevo smer.

Po vrnitvi z Grossglocknerja sta se začela pripravljati za najtežjo smer v Jugoslaviji in eno najtežjih v Evropi. Za ta vzpon jima je primanjkovalo opreme. Izposodila sta si jo pri starejših alpinistih.

V Aljaževem domu sta zadnjič pregledala opremo in hrano. S seboj sta vzela tri vrvi s skupno dolžino 160 metrov, 50 karabincev, 30 svedrovcev, specialne kline, opremo za bivanje in rakete, s katerimi bi v primeru težav dala znake za pomoč. Poleg tega sta imela s seboj osebno opremo, čelado, kladivo, pas in hrano.

Smer, v katero sta vstopila je dolga 500 metrov. Za ta vzpon sta potrebovala dva dni. Prvi dan sta prišla do police, na kateri sta bivalirali že predhodni dve navezi. To smer sta prvič premagala Zvone Kofler in Janko Azman leta 1970, prvo ponovitev pa inž. Janez Dolžan in Miha Smolej leta 1971. Po dveh uspešnih poskusih, se je iz te smeri vrnilo že šestnajst navez brez uspeha.

Pred nočjo sta se pripravila na bivanje. Ob devetih zvečer, pa sta izstrelila rakete, s katerima sta opozorila, da sta preplezala prvi del smeri.

UO sklada za izobraževanje strokovnih kadrov občine Jesenice ponovno

razpisuje

za šolsko leto 1973/74 naslednje štipendije in posojila za študij izven pedagoške smeri na srednjih, višjih in visokih šolah:

- 3 štipendije za študij na pravni fakulteti
- 1 štipendijo za študij na FAGG — oddelek za gradbeništvo
- 1 štipendijo za študij na visoki ekonomsko-komercialni šoli — višješolski študij — knjigovodsko-finančna smer
- 1 štipendijo za študij na višji upravni šoli — javna uprava — davčna smer
- 2 brezobrestna posojila

Osnovni pogoj za dodelitev štipendije in posojila je najmanj dober učni uspeh zadnjega letnika šolanja.

Prednost imajo kandidati:

- ki imajo boljši učni uspeh,
- iz socialno šibkih družin.

Štipendije in posojila bodo podeljene po kriterijih družbenega dogovora o štipendiranju in kreditiranju.

Ob koncu vsakega letnika prejme štipendist:

— na srednjih šolah	2 štipendiji
— za odličen uspeh	1 štipendijo
— za prav dober uspeh	
— na višjih in visokih šolah	
— za odlično povprečno oceno	3 štipendije
— za prav dobro povprečno oceno	2 štipendiji

Štipendije in posojila bodo podeljena za čas študija, ki je določen s statutom šole.

Pravilno izpolnjenemu obrazcu »Prošnja za štipendijo« (obrazec DZS 1,65) je treba priložiti:

- prepis zadnjega šolskega spričevala, oziroma potrdilo o opravljenih izpitih,
- potrdilo o premoženjskem stanju in številu družinskih članov,
- lastoročno podpisano izjavo, da kandidat ne prejema štipendije pri drugem štipenditorju.

Potrdila o dohodkih staršev v obrazcu prošnje se morajo nanašati na čas od 1/7-1972 do 30/6-1973.

Prošnje z vsemi zahtevanimi prilogami je treba predložiti komisiji za podelitev štipendij in posojil UO sklada za izobraževanje strokovnih kadrov občine Jesenice do 15. septembra 1973.

Po roku prispelih prošenj in prošenj brez zahtevanih prilog komisija ne bo obravnavala.

UO sklada za izobraževanje strokovnih kadrov občine Jesenice

Delavska univerza Jesenice

vpisuje v

začetne in nadaljevalne tečaje nemškega, angleškega in italijanskega jezika ter v začetni in nadaljevalni šivalno krojni tečaj.

Predavanja so predvidoma v večernih urah.

Prijave sprejemamo na Delavski univerzi Jesenice, Titova 64, ali po telefonu 81-072 do 20. septembra 1973, vsak dan od 8. ure do 14. ure, ob sredah do 17. ure.

Obvestilo

Uprava otroškega vrtca JULKE PIBERNIK Jesenice obvešča starše, da bomo z rednim vzgojnim delom začeli v ponedeljek 10. septembra, ko naj bodo vsi novinci za dopoldansko izmeno v vrtcu ob 8. uri, za izmenično in popoldansko izmeno pa ob 13. uri, da bodo s svojimi vzgojiteljicami razporejeni v svoje igralnice.

V ponedeljek 3. septembra pa začnemo z delom za tiste otroke, ki so vrtec že obiskovali v odelku Podmežakljo pa za vse otroke.

Ravnateljica
Katrcia Koplan

Kaj bomo gledali v kinu

KINO RADIO

1. in 2. septembra ameriški barvni film **REVOLVER V ROKAH HUDICA** ob 17. in 19. uri, režija Franck C. Carroll, v glavni vlogi Robert Wood

3. in 4. septembra jugoslovansko italijanski barvni film **TRI URE DO ZMAGE** ob 19. uri, režija Givliano Montaldo, v glavni vlogi Relja Bašić

5. septembra ameriško italijanski CS barvni film **SUPER DIABOLIK** ob 19. uri, režija Terence Hothaway, v glavni vlogi Roger Browne

6. septembra **ZAPRTO**

7. septembra ameriški barvni film **CROMWELL** ob 19. uri, režija Ken Hughes, v glavni vlogi Richard Harris

8. septembra angleško ameriški CS barvni film **DEMONI** ob 19. uri, režija Ken Russell, v glavni vlogi Vanessa Redgrave

KINO PLAVZ

1. in 2. septembra jugoslovansko italijanski film **TRI URE DO ZMAGE** ob 18. in 20. uri

3. in 4. septembra ameriški barvni film **REVOLVER V ROKAH HUDICA** ob 20. uri

5. septembra **ZAPRTO**

6. septembra francoski barvni film **VARUJ SE PRIJATELJEV** ob 20. uri

7. septembra ameriško italijanski CS barvni film **SUPER DIABOLIK**

PER DIABOLIK ob 20. uri

8. septembra ameriški CS barvni film **KONJENIKI** ob 20. uri

KINO DOVJE MOJSTRA-NA

1. septembra ameriški barvni film **PLES NA VASI**

2. septembra francoski CS barvni film **OSTROSTRELEC Z AZURNE OBALE**

8. septembra jugoslovansko italijanski barvni film **TRI URE DO ZMAGE**

KINO KRANJSKA GORA

1. septembra francoski CS barvni film **OSTROSTRELEC Z AZURNE OBALE**

2. septembra francoski barvni film **VARUJ SE PRIJATELJEV**

5. septembra jugoslovansko italijanski barvni film **TRI URE DO ZMAGE**

6. septembra ameriško italijanski CS barvni film **SUPER DIABOLIK**

8. septembra ameriški barvni film **REVOLVER V ROKAH HUDICA**

KINO DELAVSKI DOM JAVORNIK

1. septembra ameriški CS barvni film **SEKSUALNO SPOZNANJE** ob 19.30

2. septembra ameriški barvni film **PLES NA VASI** ob 19.30

8. septembra francoski barvni film **VARUJ SE PRIJATELJEV** ob 19.30

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru RTA se najlepše zahvaljujem, ker mi je omogočil brezplačno letovanje na morju. Prav tako se sindikalnemu odboru in sodelavcem delavnice RMR in VMR v RTA najlepše zahvaljujem za lepa in praktična darila ter čestitke, ki sem jih prejel ob mojem življenjskem jubileju.

Se enkrat najlepša hvala.
Polde Uršič

ZAHVALA

Ob smrti našega častnega člana **SIMONA ČOPA** iz Zirovnice, je dipl. inž. Stanko Čop gasilskemu društvu Zabreznica daroval večji denarni znesek. Za izredno pozornost in razumevanje se mu iskreno zahvaljujem.

Gasilsko društvo
Zabreznica

ZAHVALA

Ob težki izgubi dragega moža, očeta in brata

JAKA RAVNIKA

se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, sosedom, sodelavcem kolektiva valjarne 2400 — železarne Jesenice, darovalcem cvetja, pevcem, govornikom za poslovilne besede in vsem, ki so ga spremljali na njegovi zadnji poti.

ZALUJOČI: žena Rozka, sin Branko, hčerka Grozdana in ostalo sorodstvo.

ZAHVALA

Ob nenadni in težki izgubi dragega očeta, starejšega očeta in brata

MATIJA ČUKA

se iskreno zahvaljujem Korantarjevim in Vindišarjevim, ki so mu nudili prvo pomoč.

Najlepša hvala vsem, ki so počastili njegov spomin, ga obsuli s cvetjem in spremili na njegovi mnogo prerani zadnji poti.

Naša prisrčna hvala dipl. inž. Gasarju za ganljive poslovilne besede ob odprtem grobu, nekdanjim sodelavcem ključavničarjem SV, sindikalni organizaciji SV, gradbenemu vzdrževanju, knjigovodstvu SEO, nabavni službi, uvozu, špediciji, vsem centralnim skladiščem, sosedom in znancem ter vsem, ki so nam pisмено ali ustno izrekli sožalje ali kakorkoli stali ob strani v teh težkih trenutkih.

Lepo se zahvaljujem godbi in pevcem, ki so se poslovili od dragega očeta z žalostinkami.

Vsem še enkrat iskrena hvala.

ZALUJOČI: hčerki Tončka in Marinka z družinama, sestre in bratje

Ljubljanska banka

podružnica Kranj

enota Jesenice

OBVEŠČA,

da, prične poslovati v prizidku Garni hotela v Kranjski gori

3. IX.

LJUBLJANSKA BANKA
POSLOVNO MESTO
KRANJSKA GORA

Prebivalci Kranjske gore in okolice! Obiščite Ljubljansko banko, ki bo imela od meseca septembra svoje poslovno mesto tudi v vašem kraju!

LJUBLJANSKA BANKA

OBVESTILO POTROŠNIKOM DEŽURNE TRGOVINE V NEDELJO 2. SEPTEMBRA

- samopostrežna Zarija, Kašta 4 na Plavžu
- samopostrežna Delikatesa železniški konzum
- smopostrežna Rožca na Javorniku

ZAHVALA

Ob nenadni izgubi našega dragega očeta, deda in pradedu

FRANCA POGACNIKA

upokojenca Železarne iz Kamne gorice

se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za izraženo sožalje in poklonjene vence in cvetje. Hvala vsem, ki so se v tako velikem številu poslovili od njega in ga spremili na njegovi zadnji poti. Zahvaljujem se tudi za pozornost in poklonjeni venec obratu HVZ — Železarne, v katerem je bil pokojni zaposlen nad 40 let.

Vsem še enkrat iskrena hvala.

Zalujoči: sin Franc, hčerki Francka in Ivanka, snaha Slavica z družinami in ostalo sorodstvo.

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru obrata martinarne in sindikalnemu odboru TOZD talilnic, se iskreno zahvaljujem za prejeta denarno pomoč.

Ivanka Ravnik

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru OTK se iskreno zahvaljujem za denarno pomoč, ki mi je bila med boleznijo zelo dobrodošla.

Andrej Noč — OTK

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru elektrodelnega obrata se iskreno zahvaljujem za brezplačno letovanje na morju.

Pavla Jereb

ZAMENJAM STANOVANJE

Zamenjam enosobno stanovanje z vsemi pritliklinami in balkonom na Koroški Beli, z enakim ali večjim na Jesenicah (najraje na Plavžu), zaradi bližine otroškega vrtca.

Košir Sašo
V. Svetina 22
Jesenice

Zakaj TRIM? 5

Hoja je primerna oblika TRIMA

Ta sestavek ni namenjen vsem tistim številnim planincem, ki ne vedo kam bi se sicer dali, če ves svoj prosti čas ne preživijo v hoji po številnih planinskih turah. Niti tistim, ki zdržijo ure in ure hitre hoje po strminah navzgor in navzdol. Namenjen je predvsem vsem tistim, ki so pri hitrejši hoji po mestu opazili, da so se hitro utrudili, ali takim, ki morajo počivati na vsaki tretji stopnici. Če si boste hojo izbrali kot obliko trima s katerim si želite popraviti izgubljeno kondicijo ali jo povsem na novo razviti, morate vedeti odgovore predvsem na naslednja vprašanja. Katere so prednosti hoje in katere so njene pomanjkljivosti? Koliko je potrebno hoje vsak dan in koliko vsak

teden, da bo dosežen učinek treninga?

Glavna prednost hoje je v tem, da je primerna oblika trima prav za vsakogar. To je zvrst trima v katerem lahko uživa tako mlajši, kot starejši, zdrav in bolan. To je ena najprimernejših oblik družinskega trima v katerem lahko skupaj uživa vsa družina. Oče, mati in otroci lahko na skrbno pripravljem izletu, na primerni turi, ki ustreza vsem sposobnostim udeležencev, mnogo lepega doživijo in hkrati tudi razvijajo oziroma ohranjajo svojo kondicijo. Hoja je primerna v vseh letnih časih, uporabljamo pa jo lahko tako v mestu kot na podeželju. Njena odlika je tudi v tem, ker se lahko organizira kot posamezna aktivnost in v skupinah. Glavna pomanj-

kljivost pa je v tem, da ni tako biološko vredna kot je na primer tek, plavanje ali kolesarjenje. Hoja je po intenzivnosti gibanja spodnja polovica teka in ima torej s stališča razvijanja funkcionalnih sposobnosti organizma nižjo vrednost. To pa zato, ker se pri tej obliki gibanja izmenja manj kisika, oziroma pretvarja manj energije. Če torej želimo doseči učinek treninga na organizem je potrebno več časa kot pri bolj intenzivnih oblikah trima. Ta pomislek pa je v današnji dirki s časom predvsem za vse tiste, ki so zelo zaposleni zelo važen.

Vendar pa je vsekakor zelo priporočljivo tudi za tiste, ki imajo dobro kondicijo in želijo preiti na bolj intenzivno obliko trima kot je na primer tek, da vsaj kak teden posvetijo vsakodnevni hoji. Nekateri imajo hojo zelo radi, predvsem imam v mislih starejše osebe in ljudi z oslabilenimi udi. To obliko

trima izbirajo predvsem zato, ker zanje ne potrebujejo veliko energije. Če ste torej tudi vi med tistimi, ki so povsem izgubili kondicijo, počistite strokovnjaka, ki vam bo svetoval primeren program. Tak program je individualna stvar in je težko dati neke splošne napotke. Po trajanju in intenzivnosti je lahko zelo različen, vendar za zdrave osebe traja od 10—16 tednov. V tem času lahko tudi s hojo razvijete nadpovprečno kondicijo, pa čeprav ste jo že povsem izgubili. Danes je hoja zelo primerna oblika zdravljenja srčnih bolnikov in drugih bolnikov. To pa predvsem zato ker se da s hojo natančno dozirati obremenitev na bolnika. Seveda ni potrebno posebej omenjati, da je nujna stalna kontrola zdravnika. Tak program bo trajal približno 32 tednov, gradnja intenzivnosti pa bo bolj počasna.

Če želite vzdrževati povprečno dobro kondicijo in za-

služiti 5 točk, kar zadostuje za en dan je treba prehoditi 4000 m v času 30—37 minut. Za tedenske potrebe je treba to ponoviti vsaj v 6 dnevih tedna. Na tak način si pridobite 30 točk kolikor zadostuje za potrebe enega tedna.

Če želite vzdrževati primerno kondicijo je torej predvsem važno, da hodite vsak dan. Zelo pa se moti tisti, ki misli, da bo z eno daljšo turo ob koncu tedna nadoknadil vse tisto, kar je med tednom zapravil s sedenjem. Kot smo opazili je hoja zelo primerna oblika trima za vse kategorije ljudi. Ta oblika pogosto niti ne spominja na neko vajo. Za vse tiste, ki so nekoliko sramežljivi in se bojijo športov, kjer je treba pokazati tudi nekaj znanja in hrabrosti, lahko hoja predstavlja pomembno razliko, ker se za bolj hitro in daljšo hojo lahko skrije pravi namen, to je resnični trening. Vsakdo se lahko prepriča sam, da je lahko tudi užitek.

Medobratno prvenstvo v plavanju

V četrtek, 23. avgusta je bilo v kopališču v Ukovi medobratno prvenstvo Zelezarne v plavanju. Organizacija tekmovalca je bila zaupana PK Jesenice. Zaradi tehničnih okvar na napravah v bazenu, je bil otežkočen normalen potek. Vode v bazenu namreč ni bilo do določenega nivoja, zakar pa organizator ne nosi nikakršne odgovornosti. Tekmovanja se je udeležilo okoli 40 naših sodelavcev iz desetih obratov. Tekmovali so v disciplinah: 50 m prosto, 50 m prsno in 3x50 prosto štafeta. Po številu nastopajo-

čih se vidi, da v našem podjetju še ni dovolj zanimanja, za to zvrst športa.

REZULTATI:

50 m prosto: 1. Rudi Trošt VEN — 0,31,0, 2. Bojan Ravnikar, valjarna Bela — 0,31,1, 3. Ljubo Spendal VEN — 0,31,4, 4. Mitja Mišič, strojno vzdrževanje — 0,32,0, 5. Dušan Lavtar, strojno vzdrževanje — 0,32,6;

50 m prsno: 1. Bojan Ravnikar, valjarna Bela — 0,40,3, 2. Rudi Trošt, VEN — 0,41,3, 3. Edi Franc, VEN — 0,44,0, 4. Joža Dovžan, strojne de-

javnice — 0,44,8, 5. Janko Fon, VEN — 0,44,9;

Štafeta 3x50 m prosto: 1. Strojno vzdrževanje — 1,54,4, 2. VEN — 1,54,7, 3. OTK — 2,11,5, 4. RO — 2,22,2, 5. Plavž — 2,27,3;

Ekipno je bila prva ekipa VEN s skupnim časom 4,22,4, druga ekipa OTK s časom 5,17,4, tretja pa ekipa plavž s časom 5,30,3. Zmagovalna ekipa je dobila pokal v trajno last, drugi dve ekipi pa diplome. Zmagovalci posameznih panog pa so dobili diplome in praktična darila. F. F.

Nove cene hokejskih prireditev Podmežakljo

Ker se bliža otvoritev hokejske sezone na domačem ledu, naj vas zato opozorimo na cene vstopnic, ki bodo veljale v letošnjem letu. Cene so razdeljene v štiri skupine in so seveda odvisne od kvalitete nivoja posamezne tekme.

Cena vstopnic za najkvalitetnejše tekme, to so vse mednarodne tekme jeseniškega moštva z ekipami iz držav katerih reprezentance nastopajo na svetovnih prvenstvih v A skupini ter z državnimi prvaki dežel, ki nastopajo v B skupini in vse tekme z ljubljansko Olimpijo, bo 20 dinarjev, vstopnice za vse ostale mednarodne tekme in državno prvenstvo ter srečanja v okviru tekmovalca za jugoslovanski hokejski pokal, bodo veljale 15 dinarjev. Tretja kategorija cen, to je deset dinarjev bo velja-

la za vsa ostala srečanja moštva Jesenic. Najcenejše vstopnice, po pet dinarjev pa bodo veljale za vse tekme Kranjske gore ter mladinskih in pionirskih ekip.

Pri vstopnicah je v letošnjem letu uprava hokej kluba Jesenice pripravila izredno ugodnost za tiste, ki si bodo nabavili peramentne vstopnice, ki jih bodo začeli prodajati te dni na igrišču Podmežakljo. Cena take vstopnice, s katero si lahko ogledate vse hokejske prireditve, ki bodo na sporedu v letošnji sezoni na našem drsališču, je 300 dinarjev. Tisti, ki jo nameravajo kupiti do 20. septembra letošnjega leta, bodo imeli še poseben popust, ki bo znašal 20 odstotkov, tako da bo dejanska cena kupljene peramentne vstopnice do 20. septembra znašala 240 dinarjev. Upoko-

jenci bodo imeli še dodaten popust. Cena peramentnih vstopnic za upokojence bo znašala 200 dinarjev. Upokojenci bodo tako vstopnico lahko plačali v dveh obrokih.

Popust bodo imeli na vseh tekмах tudi vojak in mladi na do 14. leta starosti. Cena teh vstopnic bo pet dinarjev, vendar bodo za koristnike vstopnic s popustom uredili poseben vhod in tako nadzorali upravičenost do omejenih vstopnic.

Kot je znano, so jeseniški hokejisti na osemndnevnih pripravah v italijanskem mestu Allege, kjer so gostje istoimenskega kluba. Po vrnitvi bodo nekaj dni nadaljevali s kondicijskimi treningi. 3. septembra pa se bodo preselili pod streho športne dvorane Podmežakljo, kjer bo podjetje Sportmetal uredilo ledeno ploskev. To bo obenem najzgodnejši začetek priprav naših hokejistov na domačem igrišču v zgodovini jeseniškega hokeja.

Ceprav smo o tem že poročali, pa je prav, da vas še enkrat opozorimo, da bodo naši hokejisti uradno začeli novo sezono 12. septembra, v Augsburgu, kjer bodo odigrali zaostalo srečanje lanskega finala Alpskega pokala z moštvom Augsburga. Že tri dni za tem, 15. septembra, bomo imeli otvoritev tudi na domačem ledu, ko se bosta pomerili omenjeni moštvi v povratnem srečanju, ki bo odločilo kdo bo zmagovalec Alpskega pokala za preteklo sezono.

Kot je znano je nasprotnik naših hokejistov v prvem kolu tekmovalca za pokal evropskih prvakov v sezoni 1973/74 prvak Čehoslovaške Tesla iz Pardubic. Ker je kvaliteta razlika med moštvi velika, je čehoslovaški prvak sprejel ponudbo uprave HK Jesenic in bo obe tekmi odigral na Jesenicah. Prva tekma bo na sporedu 29. septembra, druga pa le dan pozneje. Tako se obeta našim ljubiteljem dobrega hokeja kvalitetna prireditev.

K O Š A R K A

Lesonit : Jesenice 93:75 (42:39)

Že na startu jesenskega dela prvenstva v prvi republiški košarkarski ligi so naši košarkarji doživeli poraz. V Ilirski Bistrici so jih premagali košarkarji Lesonita z rezultatom 93:75 (42:39). Kljub visokemu porazu je večji del srečanja potekal v dokaj izenačenih igri, saj so domačini ustvarili tako veliko prednost šele v drugi polovici drugega polčasa.

Srečanje se je začelo z zelo dobro igro Jeseničanov, ki so že po prvih minutah povedli, sicer le z nekaj koši razlike, vendar se favorizirani domačini kljub nekajkratnemu izenačenju rezultata in spremembj tega v svojo korist, niso mogli odlepiti več, kot le z nekaj točk. V precej izenačenih igri, v kateri so naši igrali zelo dobro in učinkovito pa sta sodnika že od samega začetka kazala naklonjenost domačim igralcem. Posledica takega sojenja je bila v tem, da sta Campa in Šmid že po osmih minutah igre imela po štiri osebne napake. Na drugi strani pa sodnika nista večkrat kaznovala nedovoljenih

potez domačinov, ki so igrali precej ostreje kot gostje. Kljub takemu razpletu dogodkov sta moštvi odšli na počitek z zelo tesnim rezultatom — 42:39 v korist domačinov.

Tudi začetek drugega polčasa je prinesel sorazmerno enakovredno igro. Domačini pa so bili iz minute v minuto bolj učinkoviti v napadu, predvsem po zaslugi dobre igre visokega Potočnika, nekdanjega igralca ljubljanske Olimpije. Ko so nekateri igralci Jesenic morali zapustiti igrišče zaradi petih oseb. nh napak, ostalim pa je začelo zmanjkovati moči, so domačini povsem prevzeli igro v svoje roke in na koncu slavili zaslužen visoko zmago. Pri tem pa ne moremo mimo tega, da sta sodnika dosodila proti našim igralcem 29 osebni napak, domačine, ki so igrali veliko bolj ostro, pa sta kaznovala le s 17 osebni napakami.

Koše za naše so dosegli: Vauhaik 17, Vujačić 20, Pirih 22, Mišič 6, Šmid 2, Čampa 2, Babič in Dragojevič 5.

R O K O M E T

Radovljica : Jesenice 24:16

V ponedeljek 27. avgusta so jeseniški igralci v Radovljici z istoimensko ekipo odigrali prijateljsko tekmo. Jeseniško moštvo je bilo zelo oslabiljeno. Na tekmo je namreč odšlo samo šest igralcev, tako da je moral zaigrati tudi šofer Bregant, igralec Rebolj pa je moral stopiti v gol, katerega drugače brani Krmelj, ki pa je te dni v Italiji s prvim moštvom HK Jesenice kot tretji vratar. Manjkala pa sta zaradi poškodbe noge tudi Brejce in Geršak.

Kljub takemu stanju na igrišču pa so naši zaigrali dokaj dobro. Večkrat so postavili domače moštvo v pravo »mat« pozicijo. Tako so si ustvarili po tri zadetke prednosti. Vendar so ob koncu prvega polčasa tudi domači igralci nekajkrat uspeli sami priti pred vratarja Rebolja, ki pa vedno ni bil uspešnih rok. Prvi polčas se je tako končal le z minimalno prednostjo jeseniških igralcev 8:9.

V tem polčasu je pri naših zelo uspešno zaigral Bagola, bivši kandidat za mladinsko reprezentanco Jugoslavije in igralec različnih klubov II. zvezne lige, kateri bo to sezono zaigral za jeseniško moštvo.

Drugi polčas se je pričel podobno kot prvi, vendar s to razliko, da so nekaj časa vodili domačini. Našim je uspe-

lo kmalu izenačiti in celo povesti z nekaj golj razlike. V tem delu se igralci Radovljice zaigrali zelo surovo, kar pa jim je dopuščal sodnik — lasten igralec. Naši so več kot polovico drugega polčasa igrali samo s petimi igralci v polju, kjer je moral igralec Prešeren za nekaj časa izstopiti iz igre. Kljub temu so se naši uspešno borili in celo večkrat vodili, vendar na koncu je bilo v zapisniku zapisano 24:16 v korist Radovljice. Jeseničani se s tem rezultatom niso strinjali, vendar ker je bila to le prijateljska tekma se niso spuščali v prepir.

Naši so tekmo izgubili, vendar so zaigrali na trenutno zelo dobro, kar nam daje upanje, da bodo v prvenstvu zaigrali tako kot znajo.

Za naše so nastopili: Rebolj, Bagda 4, Prešeren 4, Pogacnik 5, Rozman 1, Bregant, Sturm 2.

V sredo, 25. avgusta so naši igralci igrali na turnirju na Jesenicah na katerem sta nastopili tudi ekipi Radovljice in Kranjske gore. O tem bomo poročali v naslednji številki Zelezarja.

To soboto pa so na sporedu že prve prvenstvene tekme. Naši igralci igrajo doma na igrišču za osnovno šolo ob 16,30 z ekipo RK Križe B ali RK Tržič B, odvisno od žreba. Z. R.

Trening mladinske reprezentance

Prvič v letošnji sezoni so se na skupnem treningu zbrali nekateri naši najboljši mladi alpski smučarji in smučarke. Na trening pod Prisojnikom je bilo poklicanih 16 mladincev in devet mladink iz desetih slovenskih klubov. Če izvajamo štiri najboljše mladince, ki so člani A garniture tekmovalcev, ki se pripravljajo intenzivnejše od ostalih skupin, potem to število predstavlja preostale, trenutno najperspektivnejše mlade alpske smučarje. V tej skupini so številčno najmočnejše zastopani tekmovalci SK Tržič, SK Branika iz Maribora in SK Jesenice, ki imajo vsi po štiri udeležence, sledita SK Fužinar Ravne na Koroškem in SK Izletnik iz Celja, s tremi tekmovalci ter SK Olimpija iz Ljubljane z dvema, medtem ko imajo ostali klubi po enega zastopnika. Seveda se bo ta skupina v zaključni pripravljalni fazi skrajala skoraj za polovico.

Udeleženci treninga so trenirali štiri ure dnevno. V dohodnem času je bil na

sporedu kondicijski trening, popoldne pa so tekmovalci vadili tehnično smučanja. Treniranje na plazu, ki je ta čas že precej leden, je dokaj nevarno kljub temu, da je varovan z mrežo. Nekaj tekmovalcev je ostalo brez smuč, ker so ob padcih iztrgali varnostne vezi, poleg tega pa je bila večina njih nesproščenih in trening tako ni imel zaželenega učinka. Seveda je bil osnovni namen stik s snegom dosežen.

Trening sta vodila trener SK Jesenice A, Krauthaker ter Jaka Valit SK Fužinar, ki je skrbel za dekleta.

Na željo smučarske zveze Slovenije in ob pristanku SK Jesenice, bo Krauthaker tudi v prihodnji sezoni vodil mladinsko reprezentanco na treningih in mednarodnih tekmovalnih. Do pričetka tekmovalne sezone so na programu še štirje večdnevni treningi (vsak mesec eden), katerih izvedba pa je zaradi negotove finančne situacije SZJ še dokaj nesigurna.

K. A.